

รวมกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับ
สมาชิกวุฒิสภา

ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกวุฒิสภา เป็นการรวบรวมกฎหมายในเรื่องต่าง ๆ บรรดาที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกวุฒิสภา อาทิ พระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๖ พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้น ซึ่งฝ่ายบริการทางกฎหมาย ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อประโยชน์ในการใช้ปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
หวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจักเป็นประโยชน์ตามสมควร

ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

สารบัญ

หน้า

๑. พระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๑๖	๑
๒. ข้อบังคับของรัฐสภาว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๒๖	๕
๓. พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.๒๕๓๕	๒๕
๔. พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๒๖	๓๓
๕. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี่ยง เดินทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๓๔	๗๗
๖. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าเครื่องแต่งตัว ข้าราชการที่เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว พ.ศ.๒๕๒๖	๙๙
๗. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ.๒๕๓๖	๑๐๕

๘. ระเบียบการอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และ
ประชาชนเข้าฟังการประชุมของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๖ ..... ๑๖๓
๙. ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้ง
ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา ฉบับลงวันที่ ๓๐
ธันวาคม ๒๕๓๗ ..... ๑๖๙
๑๐. ประกาศวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้ง
ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญงาน นักวิชาการ และเลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการสามัญ ประจำวุฒิสภา
ฉบับลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๖ ..... ๑๗๕

พระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ.๒๕๑๖

พระราชบัญญัติ

เครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบ
สมาชิกรัฐสภาและสมาชิกสภาผู้แทน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อ
ไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
เครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑

มาตรา ๔* ในพระราชบัญญัตินี้

“สมาชิกวุฒิสภา” หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติ
ในรัฐสภาตามบทบัญญัติในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร หรือ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วแต่กรณี

“ประธานวุฒิสภา” หมายความว่า ประธานสภาซึ่งทำหน้าที่นิติ
บัญญัติตามนัยแห่งบทบัญญัติในธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหรือ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“อดีตสมาชิกวุฒิสภา” หมายความว่า บุคคลผู้เคยเป็นสมาชิก
วุฒิสภามาแล้วแต่พ้นสภาพความเป็นสมาชิกวุฒิสภาไปตามกฎหมาย

“เครื่องแบบ” หมายความว่า เครื่องแต่งกายทั้งหลายรวมทั้ง
เครื่องหมายต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างอื่นที่ได้
กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภา หรืออดีตสมาชิกวุฒิสภาแต่ง

---

*มาตรา ๔ เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดย มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่อง
แบบสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา ๕ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบและระเบียบในการแต่งเครื่องแบบแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามข้อบังคับของรัฐสภา

มาตรา ๖ * สมาชิกรัฐสภาหรืออดีตสมาชิกรัฐสภาอาจแต่งเครื่องแบบตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ส่วนจะให้แต่งได้ในโอกาสใด และจะมีเครื่องหมายหรือสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างไรให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ผู้ใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตามพระราชบัญญัตินี้แต่งเครื่องแบบนั้นเพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นสมาชิกรัฐสภาหรืออดีตสมาชิกรัฐสภา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ให้ประธานรัฐสภารักษากฎการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

---

* มาตรา ๖ เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้
ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่
กฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนได้
กำหนดเครื่องแบบของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนไว้ ไม่
อาจที่จะให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งได้ จึงสมควรปรับปรุง
กฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนเสียใหม่
เพื่อให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามธรรมนูญการปกครองแห่งราช
อาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือสมาชิกสภาซึ่งทำหน้าที่ทางนิติ
บัญญัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่งได้

ข้อบังคับของรัฐสภา
ว่าด้วยระเบียบสมาชิกรัฐสภา พ.ศ.๒๕๒๖

ข้อบังคับของรัฐสภา ว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๖ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ ประธานรัฐสภาออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของรัฐสภาว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๒๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับของสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๖

ข้อ ๔ เครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา ใหม่ ๔ ชนิด คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติ
- (๒) เครื่องแบบครึ่งยศ
- (๓) เครื่องแบบเต็มยศ
- (๔) เครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๕ เครื่องแบบปกติ มี ๕ แบบ คือ

- ก. เครื่องแบบปกติขาว
- ข. เครื่องแบบปกติกากคอตั้ง
- ค. เครื่องแบบปกติกากคอพับ
- ง. เครื่องแบบปกติกากคอแบะ
- จ. เครื่องแบบปกติกากแกมเขียว

ก. เครื่องแบบปกติขาว ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้า ทำด้วยหนัง หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีตุ้มโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ตุ้ม ผ้าพันหมวกสีขาว ทัพหน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปกคนสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

สมาชิกหญิง ให้ใช้โลมตามแบบหมวกของสมาชิกชาย แต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ

สมาชิกชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ใช้ตุ้มโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ตุ้ม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้ายด้วย

สมาชิกหญิง ให้ใช้เสื่อนอกคอแยะสีขาวแบบคอบ้าน
แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๕ ดุม มีกระเป๋าล่าง
ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋าและ
ให้ใช้เสื่อคอปับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงือกกลาสี

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับทอกเสื่อ
เบื้องซ้าย

(๓) อินทรชู

หม้ออินทรชูแจ้กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาว
ของบำพณสักหลาดสีดำกับคนสีทองเป็นลายประจำยามเต็มแผ่น ติดทับ
เสื่อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอยลายมนติดดุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก

(๔) กางเกง กระโปรง

สมาชิกชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาวยาว ไม่
พับปลายขา

สมาชิกหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาวยาวปิดเข้าปลายบาน
เล็กน้อย

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

สมาชิกชาย ให้ใช้รองเท้ามุ้มนั้นสีดำชนิดผูก
ถุงเท้าสีดำ

สมาชิกหญิง ให้ใช้รองเท้ามุ้มนั้นสีดำปิดปลายเท้า
ไม่มีลวดลายสันสูงไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๖) เครื่องหมายสังกัด

ใหม่เครื่องหมายรูปรัฐธรรมนุญอยู่ภายในวงกลม มีรัศมีโดยรอบขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง สำหรับสมาชิกชาย ให้ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง ส่วนสมาชิกหญิง ให้ติดที่คอแบะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข. เครื่องแบบปกตีกากคอตัง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับบัคตราครุฑพ่าห์ สีเสื้อ และกางเกง หรือกระโปรงเป็นสีกากหรือสีกากนวล

ให้ใช้เครื่องแบบนี้แทนเครื่องแบบปกติขาวในโอกาสไปงานพิธีในต่างจังหวัด หรือตามหมายกำหนดการ

ค. เครื่องแบบปกตีกากคอปับ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีกากหรือสีกากนวลเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกตีกากคอตัง เว้นแต่ตราครุฑพ่าห์หน้าหมวกให้ใช้ตราครุฑพ่าห์ในบัคนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร และสายรัดคางให้ใช้สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของสมาชิกชาย แต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื่อ

ให้ใช้เสื่อเซตสักกหรือสักกานวลแขนยาวรัดข้อมือ มี
 ดุมทขอมมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป่าเย็บติดที่หน้าอกเสื่อข้างละ
 ๑ กระเป่า ที่กระเป่าเสื่อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางตั้งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร
 มีใบปกกระเป่ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป่าทั้งสองข้างติดดุม
 ข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป่า ตัวเสื่อผ่าอกตลอด มีส่าบ
 กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื่อ ๕ ดุม ระยะห่างกัน
 พอสมควร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื่อด้านหน้าทั้งสองข้าง
 ที่ไหล่เสื่อประดับอินทรีขนสีเดียวกับเสื่อ ยาวตามความยาวของบ่า เย็บ
 ติดกับเสื่อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔
 เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื่อ
 ดุมทกล่าววนมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื่อ

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื่อเซต
 แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงนกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื่อใต้
 ดุมเม็ดที่สอง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับ
 ทอกเสื่อเบื้องซ้าย

(๓)* อินทรีขน

---

* ความใน (๓) ของข้อ ๕ ค.เดิมถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ แห่งข้อบังคับ
 ของรัฐสภา ว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๙

ให้ใช้อินทรีนูนอ่อน มีแถบสีเหลืองหรือสีทอง กว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรีนูน ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรีนูนแถบแรกไว้ห่างจากต้นอินทรีนูน ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปรัฐธรรมนุญ อยู่กลางพระมหามงกุฏ ประกอบด้วย รวงข้าวและดอกบัวตูมวงล้อมอยู่ เบื้องล่างขนาดสูง ๕ เซนติเมตร ติดทับบนแถบ

(๔) กางเกง กระโปรง

สมาชิกชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีกากหรือสีกากีนวลชายาวไม่พับปลายขา

สมาชิกหญิง ให้ใช้กางเกงแบบสมาชิกชาย หรือกระโปรงสีกากหรือสีกากีนวลยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด

ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากีกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑคันทน์อยู่กึ่งกลาง หัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

สมาชิกชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำชนิดผูกหรือ
หุ้มข้อหนังสีดำ ถูเท้าสีดำ

สมาชิกหญิง ถ้าใช้กางเกง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนัง
สีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถูเท้าสีเส้ดำ ถ้าใช้กระโปรงให้ใช้
รองเท้าส้นสูงสีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๓ เซนติเมตร
ถูเท้าขาวส้น

ง. เครื่องแบบปกติกากก้อเบะ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

สมาชิกชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีกากหรือสีกาก
แวล เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติกากก้อพับ

สมาชิกหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของสมาชิกชาย
แต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อสีกากหรือสีกากนวลคอเบะแบบคอตัน แขนสั้น
ปล่อยเอว ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีคุมที่อกเสื้อ ๔ คุม มีกระเป๋ายึดติด
ภายนอกเป็นกระเป๋าย่านและล่างอย่างละสองกระเป๋าย่าน มีใบ
ปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลาง
กระเป๋าย่านข้างบน กระเป๋าย่านล่างเป็นกระเป๋าย่านมีใบปกรูปตัดที่ปากกระเป๋าย่าน
ทั้งสองกระเป๋าย่านมีคุมที่ปากกระเป๋าย่านข้างละ ๑ คุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋าย่าน
คุมที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื้อท่อนเอว

ด้านหลังคาดด้วยผ้าสเดยวกับเสื่อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร และติด
เครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื่อด้านหน้าทั้งสองข้าง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับ
ทอกเสื่อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรรูป กางเกง กระโปรง เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า
ให้ใช้เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติภาคอพบ

ให้ใช้เครื่องแบบแทนเครื่องแบบปกติภาคอพบได้ใน

โอกาสอันควร

จ. เครื่องแบบปกติภาคเกมเขี้ยว ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีภาคเกมเขี้ยว ที่หน้าหมวก
เหนือแก๊ปติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกนกทำด้วยโลหะสีทองสูง ๓ เซนติเมตร
หรือปักตราครุฑพ่าห์ด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองหรือสีทอง สูง ๓
เซนติเมตร

(๒) เสื่อ

ให้ใช้เสื่อคอเบ็ดสีภาคเกมเขี้ยว ไม่มีสาบอกที่คอและ
แนวอกมีคุม ๖ คุม ขัดคุมปักคอได้ มีลนเบ็ดอกแขนยาวแบบทรงกระบอก
ที่อกมีกระเป่าไม่มีสาบปะข้างละ ๑ กระเป่า มุมกระเป่าและปกกระเป่า
เป็นรูปตัดพองาม มีปักขัดคุมข้างละ ๑ คุม ทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื่อ
รูปกลมแบนขนาดเล็ก ชายเสื่อตัดตรงไม่มีเว้า ที่ปกคอเสื่อทั้งสองข้าง
ปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง หรือสีทอง เป็นรูปรัฐธรรมนุญอยู่ภายใน

วงกลม มีรัศมีโดยรอบ ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร

(๓) กางเกง

ให้ใช้กางเกงขายาวสีกาก่อกแถมเขียว ไม่พับปลายขา
ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเป๋ापะ ปากกระเป๋าดึงไม่มีปัก
และจะมีกระเป๋าลังเป็นกระเป๋ापะ มีปักขั้วคุมกระเป๋าละ ๑ คุมด้วยกั้วได้
ตะเข็บกางเกงทุกตะเข็บต้องเป็นตะเข็บคู่

(๔) เข็มขัด

ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยต้ายถักสีกาก่อกแถมเขียว กว้าง
๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดและปลายเข็มขัดให้มีลักษณะเช่นเดียวกันกับ
เข็มขัดของเครื่องแบบปกติกาก่อกอพับ

(๕) รองเท้า

ให้ใช้รองเท้าสูงครึ่งน่องสีกาก่อกแถมเขียวหรือสีดำ มีรู
ร้อยเชือก

ให้ใช้เครื่องแบบนบนเครื่องแบบสนาม ในโอกาส
ตรวจการเฉพาะกิจ

ข้อ ๖ เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
เครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีทาสหรือ
เสีจสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ไม่สวมสายสะพาย

ข้อ ๗ เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
เครื่องแบบครึ่งยศ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สวมสายสะพาย

ข้อ ๔ เครื่องแบบสโมสร

เครื่องแบบสโมสรสำหรับสมาชิกชาย มี ๓ แบบ

(๑) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(๒) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ก. เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาด หรือเสีจ
เบ็ดอก ปาดเอว มุดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ
๓ ดุม ทรห้วงอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และที่บรรจบเส้อมุดุมโลหะ
สีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคุนมสายสร้อยสีทอง
ร้อยติดกัน ประกอบด้วยเสือกกสีขาว มุดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม
และเสื้อเชตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง กอเชตชนเดยว แบบปกฝเสื้อ
ผูกผ้าผูกคอสีดำองหุกระต่าย

เครื่องหมายสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสอง
ข้าง เหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชตอกแข็ง ให้ใช้เสื้อเชต
อกอ่อนสีขาว และเสือกก็ให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกงรัดเอวแทน
แพรแถบสีส่วนกลางด้านหน้า กว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้าง
เรียว กว้าง ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทาง
ด้านหลัง

สมาชิกหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

ข้อ ๘ เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศ และเครื่องแบบสโมสรให้แต่งตามหมายกำหนดการ

ข้อ ๑๐ อดีตสมาชิกรัฐสภา ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับสมาชิกรัฐสภา เว้นแต่เครื่องหมายสังกัดให้ติดทอกเสื้อเบื้องขวา

ข้อ ๑๑ อดีตสมาชิกรัฐสภาผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา คือ

- (๑) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (๓) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เป็นบุคคลที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมัดให้พ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๕) ประพฤติตนในทางที่อาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของรัฐสภา และประธานรัฐสภาสั่งให้ผู้นั้นงดแต่งเครื่องแบบสำหรับอดีตสมาชิกรัฐสภา ในระยะเวลาที่กำหนดหรือตลอดไป

ข้อ ๑๒ นอกจากเครื่องแบบดังได้กล่าวแล้วในข้อ ๔ ให้มีเครื่องหมายโลหะสีทองลงยา สีธงชาติไทย มีลักษณะกลมขนาดเส้น

ผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ตอนบนเป็นรูปยอดโดมของพระที่นั่ง
อนันตสมาคม ตรงกลางมีรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้นและ
เบื้องล่างมีข้อความว่า “สมาชิกรัฐสภา” หรือ “อดีตสมาชิกรัฐสภา”
แล้วแต่กรณี

เครื่องหมายให้ใช้ประดับที่รั้วคอกม้าของเสนาเอกเมองชาย
ในเวลาแต่งกายสากล

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖

จารุบุตร เรืองสุวรรณ

ประธานรัฐสภา

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๑๖๒

๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๖

เครื่องหมายสังกัด และคุณโสมหะสีของสมาชิกผู้ทำนุ

อินทรรูปเครื่องแบบปกพิชิตรา

อินทรรูปเครื่องแบบปกพิชิตาภิกษัพ

เครื่องแบบครึ่งยศ

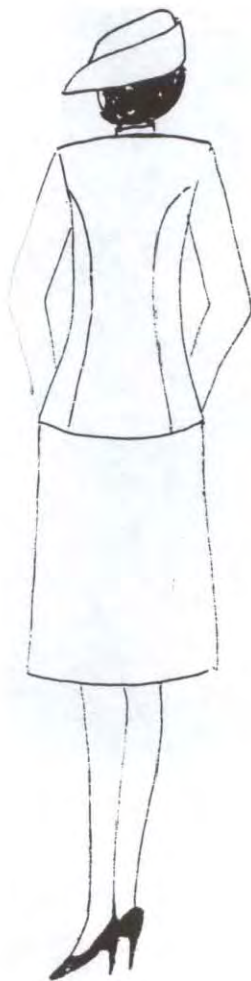
เครื่องแบบครูงยศ

เครื่องแบบนักศึกษา

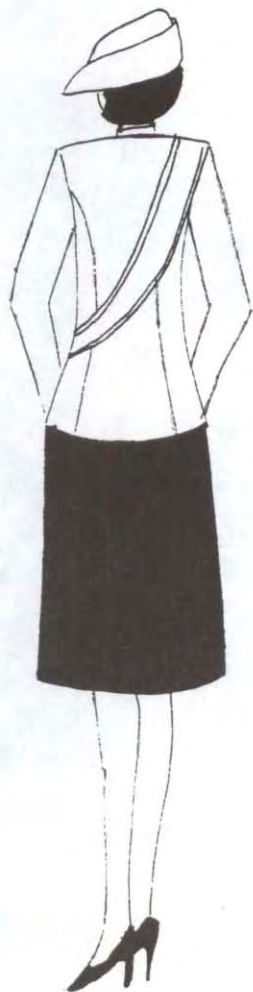
เครื่องแบบนักศึกษา

เครื่องแบบพิเศษ

เครื่องแบบพิเศษ.

พระราชกฤษฎีกา

เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น
ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ

พ.ศ.๒๕๓๕

พระราชกฤษฎีกา

เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของ
สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ

พ.ศ.๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเงินประจำตำแหน่งและ
ประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร และกรรมการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๘๔
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ.๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ * ให้ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มเป็นรายเดือน ตามบัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

---

* มาตรา ๓ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เมื่อได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือเงินเพิ่ม สำหรับตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี อีก

มาตรา ๔ ให้ประธานรัฐสภาได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งประธานรัฐสภาเพิ่มขึ้นอีกตามบัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๕ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา หรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่มายังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้ ให้ได้รับเท่าที่จ่ายจริง

มาตรา ๖ เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการ ให้ กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภาไปยังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อการประชุมคณะกรรมการได้สิ้นสุดลงให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรรมการซึ่งเป็น สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่างสมัยประชุม

ในกรณีที่กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง มีความจำเป็นต้องเดินทางไปนอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วย

ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการมาใช้บังคับแก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามมาตรานี้โดยอนุโลม

โดยให้กรรมการได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๑

มาตรา ๗) กรรมการวุฒิสภา กรรมการสภาผู้แทนราษฎร กรรมการรัฐสภา และกรรมการร่วมกันของสภาทั้งสอง ให้ได้รับเบี้ยประชุมครั้งละห้าร้อยบาท

การประชุมในวันเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้ได้รับเบี้ยประชุมเพียงครั้งเดียว

มาตรา ๘ ให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจัดโบเบิกทางโดยสารรถไฟ รถยนต์ประจำทางและเครื่องบิน ให้แก่ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่นอกจังหวัด อันเป็นที่ตั้งรัฐสภา

โบเบิกทางโดยสารรถไฟและรถยนต์ประจำทาง ให้มีผู้ติดตามได้หนึ่งคนในชั้นเดียวกัน

มาตรา ๙ ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการต่าง

ประเทศชั่วคราวมาใช้บังคับแก่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยอนุโลม โดยให้ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับนายกรัฐมนตรี รองประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับรองนายกรัฐมนตรี ส่วนสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้รับสิทธิในอัตราเดียวกับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๑

มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
 อานันท์ ปันยารชุน
 นายกรัฐมนตรี

* บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตำแหน่ง	เงินประจำตำแหน่ง (บาท/เดือน)	เงินเพิ่ม (บาท/เดือน)
ประธานรัฐสภา	-	๕,๕๐๐
ประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร	๖๓,๐๐๐	๔๕,๕๐๐
รองประธานวุฒิสภา	๖๒,๐๐๐	๔๒,๕๐๐
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร	๖๒,๐๐๐	๔๒,๕๐๐
ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	๖๒,๐๐๐	๔๒,๕๐๐
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๓๘,๕๐๐	๓๘,๕๐๐
สมาชิกวุฒิสภา	๓๘,๕๐๐	-

* บัญชีเงินประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มของสมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรทำโดยพระ
ราชบัญญัติ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินประจำ
ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๘

พระราชกฤษฎีกา

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๒๖

พระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

พ.ศ. ๒๕๒๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

เป็นปีที่ ๓๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายใน
การเดินทางไปราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลัก
เกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ.
๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดัง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๘

บรรดากฎ ขอบบังคับ และระเบียบอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกานี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ และข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย เว้นแต่ลูกจ้างชาวต่างประเทศที่มีสัญญาจ้าง

“ภูมิลาเนาเดิม” หมายความว่า ท้องที่ที่เริ่มรับราชการ กลับเข้ารับราชการใหม่ หรือได้รับการบรรจุเป็นลูกจ้างครั้งแรกหรือครั้งสุดท้ายแล้วแต่กรณี

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า บุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะและร่วมอาศัยอยู่กับผู้เดินทางไปราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) คู่สมรส
- (๒) บุตร
- (๓) บิดามารดาของผู้เดินทางและหรือบิดามารดาของคู่สมรส
- (๔) ผู้ติดตาม

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

ลักษณะ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การจ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายตามพระราชกฤษฎีกา ส่วนวิธีการเบิกจ่ายนั้นให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๗ ผู้เดินทางไปราชการซึ่งมีสัญชาติหรือลูกจ้าง ให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้เดินทางไปราชการซึ่งมีสัญชาติกับส่วนราชการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการไว้เป็นอย่างอื่น ให้เบิกค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

ผู้เดินทางซึ่งมีตำแหน่งหรือตำแหน่งชั้นหรือยศกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ หรือไม่มีกฎหมายกำหนดตำแหน่งของผู้นั้นเทียบไว้กับตำแหน่งระดับของข้าราชการพลเรือน ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกำหนดเทียบตำแหน่งกับตำแหน่งระดับของข้าราชการพลเรือน เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้

ผู้เดินทางไปราชการซึ่งมิได้เป็นข้าราชการ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกำหนดเทียบตำแหน่งระดับของข้าราชการพลเรือนเพื่อให้ผู้นั้นเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามอัตราของตำแหน่งระดับที่เทียบ

มาตรา ๘ สิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปราชการ หรือวันที่ออกจากราชการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ ข้าราชการซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับชั้นหรือยศ สูงขึ้นภายหลังวันที่ได้เดินทางไปราชการแล้ว ให้มีสิทธิที่จะรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามอัตราสำหรับตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศ ที่สูงนับแต่วันที่มาสั่งแต่งตั้งดังกล่าว แม้คำสั่งนั้นจะให้ผลย้อนหลังไปถึงหรือก่อนวันออกเดินทางก็ตาม

มาตรา ๑๐ ข้าราชการซึ่งเดินทางไปราชการในตำแหน่งหรือ
 รักษาราชการแทน ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการใน
 ตำแหน่งหรือรักษาราชการแทนตามอัตราสำหรับตำแหน่งระดับ ชั้นหรือ
 ยศที่ตนดำรงอยู่ แต่การเดินทางระหว่างที่รักษาการในตำแหน่งหรือรักษา
 ราชการแทนรวมทั้งการเดินทางกลับมาดำรงตำแหน่งเดิม ให้ได้รับค่า
 ใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามอัตราสำหรับตำแหน่งระดับ ชั้นหรือ
 ยศที่ตนรักษาการในตำแหน่งหรือรักษาราชการแทน

ในกรณีที่เป็นการเดินทางไปราชการในตำแหน่งหรือรักษาราชการ
 แทนในตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศต่ำกว่า ให้ผู้เดินทางมีสิทธิได้รับค่า
 ใช้จ่ายในอัตราสำหรับตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศที่ตนดำรงอยู่

มาตรา ๑๑ การเดินทางไปราชการ ถ้าผู้เดินทางหยุดอยู่ที่ใดโดย
 ไม่มีเหตุอันควร ไม่มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับระยะเวลา
 ที่หยุดนั้น

มาตรา ๑๒ ผู้เดินทางไปราชการซึ่งเบงเญได้รับเบงเญประจำจะ
 เบงเญเบงเญเดินทางตามพระราชกฤษฎีกาได้ เมืองดเบงเญเบงเญประจำ

มาตรา ๑๒ ทวิ * เมื่อปรากฏว่าโรงแรมใดเรียกเก็บค่าเช่าที่พัก
 สูงกว่าอัตราที่เรียกเก็บจากบุคคลทั่วไปตามปกติ ออกใบเสร็จรับเงิน
 เกินกว่าจำนวนเงินที่โรงแรมเรียกเก็บ ออกใบเสร็จรับเงินให้โดยผู้เดินทาง

*มาตรา ๑๒ ทวิ ได้เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
 ไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๔

ไปราชการมิได้เข้าพัก หรือมีเหตุการณ์ในทางทุจริตร่วมกับผู้เดินทาง
ไปราชการหรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้น ในเรื่องการเบิกค่าเช่าที่พัก
ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้กระทรวงการคลังแจ้งขอโรงแรมดังกล่าวให้
กระทรวง ทบวง กรม ทราบ เพื่อบริการเบิกค่าเช่าที่พักของโรงแรมนั้น
เป็นเวลาหนึ่งปี และหากกระทำซ้ำอีกก็ให้ระงับการเบิกค่าเช่าที่พักของ
โรงแรมนั้นโดยเด็ดขาด

การแจ้งขอโรงแรมตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลเมื่อพ้น
กำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแจ้ง

ลักษณะ ๒

การเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

หมวด ๑

การเดินทางไปราชการชั่วคราว

มาตรา ๑๓ การเดินทางไปราชการชั่วคราว ได้แก่

(๑) การไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติ
ราชการปกติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดย
ปกติ

(๒) * (ยกเลิก)

(๓) การไปสอบคัดเลือก หรือรับการคัดเลือกตามที่ได้รับอนุมัติ
จากผู้บังคับบัญชา

* มาตรา ๑๓(๒) ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) การไปช่วยราชการ ไปราชการในตำแหน่ง หรือไปรักษา
ราชการแทน

(๕) การเดินทางไปราชการเฉพาะระหว่างเวลาที่อยู่ใน
ราชอาณาจักรของผู้ซึ่งรับราชการประจำในต่างประเทศ

(๖) การเดินทางข้ามแดนชั่วคราว เพื่อไปปฏิบัติราชการในดิน
แดนต่างประเทศตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

มาตรา ๑๔ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการชั่วคราว ได้แก่

(๑) เบยเลี้ยงเดินทาง

(๒) ค่าเช่าที่พัก

(๓) ค่าพาหนะ รวมถึงค่าเช่ายานพาหนะ ค่าเชื้อเพลิงหรือพลัง
งานสำหรับยานพาหนะ ค่าระวางบรรทุก ค่าจ้างคนหาบหาม และอื่น ๆ
ทำนองเดียวกัน

(๔) ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องจ่ายเนื่องในการเดินทางไปราชการ

มาตรา ๑๕* เบยเลี้ยงเดินทางให้เบิกได้ในลักษณะเหมาจ่าย
ตามจำนวนเงินและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่การเดินทาง
ในกรณีดังต่อไปนี้ให้เบิกได้ร้อยละหกสิบของจำนวนปกติ

(๑) การเดินทางไปราชการในท้องที่ต่างอำเภอใน
จังหวัดเดียวกันเว้นแต่อำเภอเมืองหรืออำเภอที่กระทรวงการคลังกำหนด

---

*มาตรา ๑๕ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

(๒) การเดินทางไปราชการในท้องที่อำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติ หรือการเดินทางไปราชการในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติ

มาตรา ๑๖ การนับเวลาเดินทางไปราชการเพื่อคำนวณเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ให้นับตั้งแต่วเวลาออกจากสถานที่อยู่หรือสถานที่ปฏิบัติราชการตามปกติจนกลับถึงสถานที่อยู่หรือสถานที่ปฏิบัติราชการปกติ แล้วแต่กรณี

เวลาเดินทางไปราชการ ให้นับยี่สิบสี่ชั่วโมงเป็นหนึ่งวัน ถ้าไม่ถึงยี่สิบสี่ชั่วโมงหรือเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง และส่วนที่ไม่ถึงหรือเกินยี่สิบสี่ชั่วโมงก็นับได้เกินยี่สิบสองชั่วโมง ให้ถือเป็นหนึ่งวัน

มาตรา ๑๗* การเดินทางไปราชการที่จำเป็นต้องพักแรม เว้นแต่การพักแรมซึ่งโดยปกติต้องพักแรมในยานพาหนะ หรือการพักแรมในที่พักแรมซึ่งทางราชการจัดที่พักไว้ให้แล้ว ให้ผู้เดินทางไปราชการเบิกค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริงตามสิทธิของตนเองได้รับในการพักอาศัยคนเดียว ทั้งนี้ ตามจำนวนเงินและเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

การเดินทางไปราชการเป็นหมู่คณะ ให้ผู้เดินทางไปราชการเบิกค่าเช่าที่พักได้ดังนี้

*มาตรา ๑๗ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้พักแรมรวมกันสองคนต่อหนึ่งห้อง โดยให้เบิกค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคู่คนละไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบของอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแยกพักห้องพักคนเดียวให้เบิกได้อัตราเดียวกัน เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่เหมาะสมจะพักรวมกัน หรือเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพักรวมกับผู้อื่นได้ ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว

(๒) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ให้เบิกค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว

(๓) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ซึ่งเบนหัวหน้าคณะ หากมีความจำเป็นต้องใช้สถานที่ในทีเดียวกันกับแขกเพื่อเป็นที่ประสานงานของคณะหรือกับบุคคลอื่น ให้เบิกค่าเช่าที่พักได้เพิ่มขึ้นสำหรับห้องพักอีกห้องหนึ่งในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว หรือจะเบิกค่าเช่าห้องชุดแทนก็ได้แต่ทั้งนี้ต้องมีอัตราไม่เกินสองเท่าของอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว

ในกรณีที่เป็นการสมควรกระทรวงการคลังอาจกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับใดหรือตำแหน่งใดเบิกค่าเช่าที่พักเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษได้ สำหรับห้องพักอีกห้องหนึ่งในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว หรือจะเบิกค่าเช่าห้องชุดแทนก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีสถานที่พักแรม ในท้องที่ปฏิบัติราชการ ให้เบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะเหมาจ่ายวันละไม่เกินหนึ่งร้อยบาท เว้นแต่กรณีที่ผู้เดินทางไปราชการเลือกพักในโรงแรมในท้องที่ใกล้เคียงซึ่งอยู่ในวิสัยจะเดินทางไปปฏิบัติราชการได้สะดวกจะเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงก็ได้

ในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการนำบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปพักรวมอยู่ด้วย ให้ผู้เดินทางไปราชการรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนที่เพิ่มขึ้นจากสิทธิที่พึงจะได้รับจากทางราชการ

มาตรา ๑๘ * การเบิกเบี่ยงเบนเดินทางสำหรับการเดินทางไปราชการเรื่องหนึ่งเรื่องใดในสถานที่ปฏิบัติราชการแห่งเดียวกัน ให้เบิกได้เพียงระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ออกเดินทาง ถ้าเกินต้องได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด สำหรับส่วนราชการใดที่ไม่มีปลัดกระทรวง ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเช่นเดียวกับปลัดกระทรวงเป็นผู้อนุมัติ ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความจำเป็นและประหยัดด้วย

---

* มาตรา ๑๘ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๑๕ * (ยกเลิก)

มาตรา ๒๐* การเดินทางไปราชการ ณ สถานที่ปฏิบัติราชการใดที่ไม่สะดวกในการเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่ปฏิบัติราชการนั้นกับสถานที่อยู่ ให้เบิกค่าเช่าที่พักระหว่างที่ไปราชการได้เพียงระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่ออกเดินทาง ถ้าเกินต้องได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด สำหรับส่วนราชการใดที่ไม่มีปลัดกระทรวง ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเช่นเดียวกับปลัดกระทรวงเป็นผู้อนุมัติ ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความจำเป็นและประหยัดด้วย

มาตรา ๒๑ ในกรณีผู้เดินทางไปราชการเจ็บป่วยและจำเป็นต้องพักเพื่อรักษาพยาบาล ให้เบิกค่าเบยเดินทางและค่าเช่าที่พักสำหรับวันที่พักนั้นได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบวัน

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง ในกรณีผู้เดินทางไปราชการเจ็บป่วยและต้องเข้าพักรักษาตัวในสถานพยาบาล ให้งดเบิกค่าเช่าที่พัก เว้นแต่กรณีที่จำเป็น

การเจ็บป่วยตามวรรคหนึ่งต้องมีใบรับรองแพทย์ทางราชการรับรอง ในกรณีที่ไม่มีแพทย์ทางราชการรับรองอยู่ในท้องที่เกิดการเจ็บป่วย ผู้เดินทางต้องขอแจ้งประกอบ

*มาตรา ๑๕ ถูกยกเลิกหมดทั้งมาตราโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

*มาตรา ๒๐ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๒๐ วรรคสอง ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๒๒ * การเดินทางไปราชการโดยปกติให้ใช้ยานพาหนะประจำทาง และให้เบิกค่าพาหนะได้โดยประหยัด

ในกรณีที่ไม่มียานพาหนะประจำทาง หรือมีแต่ต้องการความรวดเร็วเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ ให้ใช้ยานพาหนะอื่นได้ แต่ผู้เดินทางจะต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นไว้ในรายงานการเดินทางหรือหลักฐานการขอเบิกเงินค่าพาหนะนั้น

ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ข้าราชการตุลาการ ซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ขึ้นไป ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ขึ้นไป หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันโท นาวาโท นาวาอากาศโท ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจโท ขึ้นไป ให้เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้สำหรับกรณีต่อไปนี้

(๑) การเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่อยู่ ที่พัก หรือสถานที่ปฏิบัติราชการกับสถานียานพาหนะประจำทาง หรือกับสถานที่จัดพาหนะที่ต้องใช้ในการเดินทางไปยังสถานที่ปฏิบัติราชการ ภายในเขตจังหวัดเดียวกัน

*มาตรา ๒๒ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๙

ถ้าการเดินทางดังกล่าวตาม (๑) ต้องเดินทางข้ามเขตจังหวัดให้ เบิกค่าพาหนะรับจ้างได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กระทรวง การคลังกำหนด

(๒) การเดินทางไปกลับระหว่างสถานที่อยู่ ที่พัก กับสถานที่ ปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดเดียวกัน วันละไม่เกินสองเที่ยว

(๓) การเดินทางไปราชการในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเบิกค่าพาหนะตามวรรคสาม ถ้าต้องนำสัมภาระใน การเดินทางหรือสิ่งของเครื่องใช้ของทางราชการไปด้วย และเป็นเหตุ ให้ไม่สะดวกที่จะเดินทางโดยยานพาหนะประจำทาง ให้เบิกค่าพาหนะ รับจ้างได้

* การเดินทางไปสอบคัดเลือกหรือรับการคัดเลือก หรือ การเดินทางไปราชการในกรณีตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ ผู้เดินทางไป ราชการจะเบิกค่าพาหนะรับจ้างตาม (๒) ไม่ได้

มาตรา ๒๓ การเดินทางไปราชการโดยยานพาหนะประจำทางให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

---

* มาตรา ๒๒ วรรคห้า ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๙ แห่งพระราช กฤษฎีกาแก้ไขจ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๒๔ ในท้องที่จังหวัดใดที่ไม่มีอัตราค่าพาหนะประเภทใดกำหนดไว้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดอัตราค่าพาหนะดังกล่าวขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาอนุมัติและการตรวจสอบ เมื่อกำหนดแล้ว ให้แจ้งกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๕ การใช้พาหนะส่วนตัวไปราชการ ผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาดังต่อไปนี้ จึงจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ คือ

(๑) อธิบดีฯ ไปหรือดำแหน่งที่เทียบเท่า สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง

(๒) หัวหน้าสำนักงาน สำหรับราชการบริหารส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หรือมีสำนักงานแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม

(๓) หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดซึ่งเป็นผู้เบิกเงิน หรือ นายอำเภอท้องที่ แล้วแต่กรณี สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค

มาตรา ๒๖ เงินชดเชยเป็นค่าพาหนะตามมาตรา ๒๕ ให้เบิกจ่ายในประเภทค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๒๗ การเดินทางไปราชการ โดยเครื่องบิน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ขึ้นไป ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ขึ้นไป ข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันโท นาวาโท นาวาอากาศโทจนไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งยศพันตำรวจโทจนไป ให้เดินทางได้

(๒) ข้าราชการหรือลูกจ้างนอกจาก (๑) ให้เดินทางได้เฉพาะกรณีที่ทำจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

(๓) การเดินทางซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์ตาม (๑) หรือ (๒) จะเบิกค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินค่าพาหนะในการเดินทางภาคพื้นดิน ในระยะเดียวกับตามสิทธิซึ่งผู้เดินทางจะพึงเบิกได้

มาตรา ๒๘ ผู้เดินทางไปราชการในหน้าที่เลขานุการกับผู้บังคับบัญชาที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือกับข้าราชการตุลาการ ซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือกับข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือกับข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอกพิเศษอันดับ ๒ นาวาเอกพิเศษอันดับ ๒ นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๒ ขึ้นไป หรือกับข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอกอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒ ขึ้นไป ให้เบิกค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะได้เท่ากับที่ผู้บังคับบัญชามีสิทธิเบิก

มาตรา ๒๙ ผู้เดินทางไปราชการเพื่อทำหน้าที่รับรอง หรือปฏิบัติงานร่วมกับชาวต่างประเทศ จะเบิกค่าพาหนะในการเดินทางเท่ากับที่ต้องเบิกสำหรับชาวต่างประเทศนั้นก็ได้

ผู้เดินทางไปราชการตามคำสั่งของทางราชการเพื่อทำหน้าที่เป็น
 องค์กรหรือผู้รักขายอย่างใกล้ชิดให้กับชาวต่างประเทศที่เป็นประมุข
 แห่งรัฐ หรือบุคคลสำคัญของต่างประเทศ นอกจากจะเบิกค่าพาหนะตาม
 วรรคหนึ่งได้แล้ว จะเบิกค่าเช่าที่พักในลักษณะประหยัดตามความจำเป็น
 ในสถานที่แห่งเดียวกับที่ชาวต่างประเทศพักอยู่นั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๓๐ ผู้เดินทางไปราชการซึ่งต้องนำสิ่งของเครื่องใช้ของ
 ทางราชการไปด้วย ให้เบิกค่าพาหนะสำหรับสิ่งของเครื่องใช้นั้นได้โดย
 ประหยัด

มาตรา ๓๑ ผู้เดินทางไปราชการซึ่งต้องจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น
 เนื่องในการเดินทางไปราชการ ให้เบิกค่าใช้จ่ายนั้นได้โดยประหยัด

หมวด ๒

การเดินทางไปราชการประจำ

มาตรา ๓๒ การเดินทางไปราชการประจำ ได้แก่การเดินทางไป
 ประจำต่างสำนักงาน ไปรักษาการในตำแหน่ง หรือรักษาการแทน
 เพื่อดำรงตำแหน่งใหม่ ณ สำนักงานแห่งใหม่

มาตรา ๓๓ ผู้เดินทางไปราชการประจำให้เบิกค่าใช้จ่ายได้ตาม
 มาตรา ๑๔ และให้เบิกค่าขนย้ายสิ่งของส่วนตัวในลักษณะเหมาจ่ายได้
 ตามอัตราในบัญชี ๓ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๓๔ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการประจำในกรณีที่ได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๒ หมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ การนับเวลาเดินทางไปราชการเพื่อคำนวณเบี้ยเลี้ยงเดินทางให้นับตั้งแต่เวลาออกจากสถานที่อยู่จนถึงสถานที่พักที่ไปราชการแห่งใหม่

มาตรา ๓๖ ผู้เดินทางไปราชการประจำจะเบิกค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะสำหรับบุคคลในครอบครัวได้โดยประหยัด

การเบิกค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะสำหรับผู้ติดตาม ให้เบิกได้ตามนี้

(๑) หนึ่งคนสำหรับข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ลงมา คณะตุลาการ หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ลงมา หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันโท นาวาโท นาวาอากาศโทลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมีศพนตำรวจโทลงมา

(๒) ไม่เกินสองคนสำหรับข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ขึ้นไป หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ขึ้นไป หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมีศพนตำรวจเอกขึ้นไป

มาตรา ๓๓ * คำพาหนะสำหรับบุคคลในครอบครัว ห้ามมาตรา ๔ (๑) (๒) และ (๓) ให้เบิกได้ในอัตราเดียวกับผู้เดินทางไปราชการตาม มาตรา ๓๓ สำหรับผู้ติดตามให้เบิกได้เท่ากับข้าราชการในตำแหน่ง ระดับที่เศษ

ผู้เดินทาง ไปราชการและบุคคลในครอบครัวให้พัก รวมกันสองคนต่อหนึ่งห้อง โดยให้เบิกค่าเช่าที่พักในอัตราค่าเช่าห้องพักคู่ คนละไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบของอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดี่ยว เว้นแต่เป็น กรณีที่ไม่เหมาะสมจะพักรวมกัน หรือมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพักร่วมกับ ผู้อื่นได้ให้เบิกได้เท่ากับจ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดี่ยว สำหรับ ผู้ติดตามให้เบิกได้เท่ากับข้าราชการในตำแหน่งระดับต่ำสุด

ในกรณีเดินทางไปถึงท้องที่ตงสำนักงานแห่งใหม่ ถ้าไม่อาจเข้าพักในที่พักอาศัยทางราชการจัดไว้หรือบ้านเช่าได้ และผู้ บังคับบัญชาตั้งต่อไปอนุญาตแล้ว ให้เบิกค่าเช่าที่พักสำหรับตนเองและ บุคคลในครอบครัวได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันไปถึงท้องที่ตงสำนักงาน แห่งใหม่

(๑) อธิบดีขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า สำหรับ ราชการบริหารส่วนกลาง

---

*มาตรา ๓๗ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกฤษฎีกา คำใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

(๒) หัวหน้าสำนักงาน สำหรับราชการบริหารส่วนกลางทั้งสำนักงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หรือมีสำนักงานแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม

(๓) หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดซึ่งเป็นผู้เบิกเงินหรือมอบอำนาจท้องถิ่น แก่แต่กรณี สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค
ถ้ามีความจำเป็นที่จะต้องเบิกค่าเช่าที่พักเกินเจ็ดวัน
ต้องได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้เดินทางไปประจำต่างสำนักงานเดินทางโดยเครื่องบินตามมาตรา ๒๗ ให้บุคคลในครอบครัวเดินทางโดยเครื่องบินได้ด้วย

มาตรา ๓๙ * ในกรณีจำเป็นซึ่งไม่อาจนำบุคคลในครอบครัวไปพร้อมกับผู้เดินทางไป หรือผู้เดินทางรายงานชี้แจงเหตุผลความจำเป็นและกำหนดเวลาที่จะเลื่อนการเดินทางต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี หรือปลัดกระทรวงหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า แล้วแต่กรณี สำหรับราชการบริหารส่วนกลาง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค แต่ถ้าผู้เดินทางดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้เสนอผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปอีกชั้นหนึ่ง

* มาตรา ๓๙ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

การขอเลื่อนการเดินทางตามวรรคหนึ่ง ให้ชื่อก่อนที่ข้าราชการ
หรือลูกจ้างผู้นั้นจะเดินทาง

ผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่งมีอำนาจอนุญาตให้เลื่อนการเดินทาง
ได้ภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ปรากฏในคำสั่ง
ให้เดินทางไปราชการ

มาตรา ๔๐ ผู้เดินทางไปราชการประจำซึ่งได้รับค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางล่วงหน้าไปแล้ว ถ้าไม่ได้เดินทางภายในสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับ
ให้นำเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับไปแล้วส่งคืนทันที

มาตรา ๔๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในกรณีไปประจำ
สำนักงานซึ่งต่างสังกัดให้เบี่ยงจากสังกัดเดิม

หมวด ๓

การเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม

มาตรา ๔๒ การเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม ให้หมายความถึงการ
เดินทางเพื่อกลับภูมิลำเนาเดิมของผู้เดินทางไปราชการประจำในกรณีที่
ออกจากราชการหรือถูกสั่งพักราชการ

มาตรา ๔๓ ข้าราชการซึ่งออกจากราชการหรือลูกจ้างซึ่งทาง
ราชการเลิกจ้าง จะเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับตนเองและบุคคล
ในครอบครัว ได้เฉพาะค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าขนย้ายสิ่งของ
ส่วนตัวเพื่อกลับภูมิลำเนาเดิมของข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้น ตามอัตรา

สำหรับตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศครั้งสุดท้ายก่อนออกจากราชการหรือ เลิกจ้าง

ในกรณีที่ข้าราชการหรือลูกจ้างถึงแก่ความตาย ให้สิทธิในการเบิก ค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งตกแก่ทายาทผู้ใดผู้หนึ่ง ที่อยู่กับข้าราชการหรือ ลูกจ้างขณะถึงแก่ความตาย

ในกรณีที่ไม่มีทายาทที่อยู่กับข้าราชการหรือลูกจ้างขณะถึงแก่ความ ตายหรือมีทายาทแต่ไม่สามารถจัดการได้ ให้สิทธิในการเบิกค่าใช้จ่าย ตามวรรคหนึ่งตกแก่ทายาทผู้ใดผู้หนึ่งที่มีได้ไปอยู่ด้วย ถ้าทายาทผู้นั้นต้อง เดินทางไปจัดการดังกล่าวให้เบิกค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งสำหรับตนเองได้ เฉพาะการเดินทางกลับ

การเดินทางและการขนย้ายสิ่งของตามมาตรา นี้ ให้กระทำภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันออกจากราชการ เลิกจ้าง หรือตาย ถ้าเกิน ต้องได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๔๔ ข้าราชการซึ่งถูกสั่งพักราชการหรือลูกจ้างซึ่งถูกสั่ง พักการจ้าง จะเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัว เฉพาะ ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าขนย้ายสิ่งของส่วนตัวเพื่อกลับภูมิลำเนา เดิมของข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้นโดยจะไม่รอผลการสอบสวนถึงที่สุด ก็ได้

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับ ภูมิลำเนาเดิมตามมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ จะขอเบิกค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปยังท้องที่อื่นซึ่งมิใช่ภูมิลำเนาเดิมโดยเสียค่าใช้จ่ายในการ

เดินทางไม่สูงกว่า ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าสำหรับราชการบริหารส่วนกลาง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค

มาตรา ๔๖ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมในกรณีที่ได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ลักษณะ ๓

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

หมวด ๑

การเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

มาตรา ๔๗ *การเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ได้แก่

(๑) การเดินทางของผู้รับราชการประจำในประเทศไทยซึ่งเดินทางไปราชการนอกราชอาณาจักร เพื่อปฏิบัติงานการประชุมเจรจาธุรกิจ ดูกาน ตรวจสอบบัญชี หรือปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

---

*มาตรา ๔๗ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) การเดินทางของผู้รับราชการประจำในต่างประเทศซึ่งเดินทางไปราชการ ณ ที่ใด ๆ ในต่างประเทศ หรือมายังประเทศไทยเฉพาะเวลาที่เดินทางอยู่นอกราชอาณาจักร เพื่อปฏิบัติงานนอกที่ตั้งสำนักงานในเขตอาณา หรือเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือ

(๓) การเดินทางของผู้รับราชการประจำในต่างประเทศซึ่งเดินทางไปช่วยราชการ รักษาการในตำแหน่ง หรือรักษาการแทนต่างสำนักงานในต่างประเทศเฉพาะเวลาที่ออกเดินทางจากที่พักซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานแห่งเดิมจนถึงที่พักซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่

ถ้าผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศหรือจากหน่วยงานใด ๆ ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางแล้วไม่มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามพระราชกฤษฎีกานอก

เวลาที่เดินทางอยู่นอกราชอาณาจักรสำหรับผู้รับราชการประจำในประเทศไทย หมายถึงเวลาตั้งแต่ประทับตราหนังสือเดินทางออกจนถึงเวลาที่ประทับตราหนังสือเดินทางเข้า และสำหรับผู้รับราชการประจำในต่างประเทศ หมายถึงเวลาออกเดินทางจากที่พักประจำในต่างประเทศจนกลับถึงที่พักดังกล่าว แต่ในกรณีที่เดินทางมายังประเทศไทย มิให้รวมเวลาตั้งแต่ประทับตราหนังสือเดินทางเข้าจนถึงเวลาที่ประทับตราหนังสือเดินทางออกจากประเทศไทย

ในกรณีการเดินทางของข้าราชการในส่วนราชการที่มีวิธีปฏิบัติในการเดินทางเข้าออกโดยใช้เอกสารอย่างอื่นซึ่งมิใช่หนังสือเดินทาง

ทาง เวลาที่ถือว่าเป็นเวลาเข้าและออกจากประเทศไทยให้เป็นไปตามวิธี
 ทดสอบปฏิบัติ

มาตรา ๔๘ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ
 ชั่วคราว ได้แก่

- (๑) เบยเลี้ยงเดินทาง
- (๒) ค่าเช่าที่พัก
- (๓) ค่าพาหนะรวมทั้งค่าเช่ายานพาหนะ ค่าเชื้อเพลิงหรือ
 พลังงานสำหรับยานพาหนะ ค่าระวางบรรทุก ค่าจ้างคนหาบหาม และ
 อื่น ๆ ทำนองเดียวกัน

(๔) ค่ารับรอง

(๕) ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นเนื่องในการเดินทางไปราชการ

มาตรา ๔๙ * เบยเลี้ยงเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
 ให้เบิกได้ในลักษณะเหมาจ่ายหรือเท่าที่จ่ายจริงตามจำนวนเงินและเงื่อนไข
 ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวจะเลือกเบิก
 เบยเลี้ยงเดินทางในลักษณะเหมาจ่ายหรือเท่าที่จ่ายจริงลักษณะใดลักษณะ
 หนึ่งก็ได้ แต่ต้องเลือกเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งตลอดระยะเวลาของการเดินทางไป
 ราชการต่างประเทศชั่วคราวนั้นไม่ว่าจะเดินทางไปประเทศเดียวหรือหลาย
 ประเทศก็ตาม

---

* มาตรา ๔๙ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกา
 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

การเดินทางไปราชการชั่วคราวของผู้บริหารประจำ
ในต่างประเทศภายในประเทศที่ผู้นั้นประจำอยู่ ให้เบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทาง
ได้ในอัตราข้างหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการเจ็บป่วยและจำเป็นต้อง
พักเพื่อรักษาพยาบาล ให้นำมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเดินทางไปราชการของลูกจ้างที่ส่วนราชการใน
ต่างประเทศเป็นผู้จ้าง ให้เบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พักได้ตาม
หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๐ การนับเวลาเดินทางไปราชการต่างประเทศเพื่อ
คำนวณเบี้ยเลี้ยงเดินทางให้นับตั้งแต่เวลาออกเดินทางจากประเทศไทย
หรือที่พักประจำในต่างประเทศ จนกลับถึงประเทศไทยหรือที่พักประจำ
ในต่างประเทศ แล้วแต่กรณี

เวลาเดินทางไปราชการ ให้นับยี่สิบสี่ชั่วโมงเป็นหนึ่งวัน ถ้าไม่
ถึงยี่สิบสี่ชั่วโมง หรือเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง และส่วนที่ไม่ถึงหรือเกินยี่สิบสี่
ชั่วโมงนั้นนับได้เกินสิบสองชั่วโมง ให้ถือเป็นหนึ่งวัน

มาตรา ๕๐ * ค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ
ชั่วคราว ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงตามจำนวนเงินและเงื่อนไขที่กระทรวง
การคลังกำหนด

---

*มาตรา ๕๐ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๔

ให้นำความในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ คำพาหนะสำหรับผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง ส่วนการเดินทางภายในของต่างประเทศจะเบิกคำพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์และวงเงินที่สำนักงานประมาณกำหนดก็ได้

มาตรา ๕๓* การเดินทางไปราชการต่างประเทศโดยเครื่องบินจากประเทศไทยไปต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศกลับประเทศไทย หรือการเดินทางในต่างประเทศ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ชั้นหนึ่ง สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐบาล

(ข) ประธานศาลฎีกา และรองประธานศาลฎีกา

(ค) ประธานวุฒิสภา และรองประธานวุฒิสภา

(ง) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทน

ราษฎร

(จ) รัฐมนตรี

(ฉ) ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และข้าราชการฝ่ายรัฐสภาซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ

* มาตรา ๕๓ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

๑๐ ขึ้นไป หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๕ ขึ้นไป หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๕ ขึ้นไปหรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือน พลตรี พลเรือตรี หรือพลอากาศตรีขึ้นไปหรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพลตำรวจตรีขึ้นไป

(๒) ชั้นระหว่างชั้นหนึ่งกับชั้นต่ำสุด สำหรับข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครู ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และข้าราชการฝ่ายรัฐสภาซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๘ หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือน พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๒ หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒

(๓) ชั้นต่ำสุด สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศ นอกจากที่ระบุใน (๑) และ (๒)

ในกรณีที่เครื่องบินที่ใช้ในการเดินทางไม่มีชั้นระหว่างชั้นหนึ่งกับชั้นต่ำสุดให้ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๒) เดินทางโดยชั้นหนึ่ง

มาตรา ๕๓ ทวิ * ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศในหน้าที่เลขา นุกร กับผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐบาล หรือซึ่งดำรง

* มาตรา ๕๓ ทวิ ได้เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

* มาตรา ๕๓ ทวิ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

ตำแหน่งประธานศาลฎีกา ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลฎีกา รองประธานวุฒิสภา
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรัฐมนตรี ให้เบิกค่าพาหนะได้เท่ากับ
ที่ผู้บังคับบัญชาμισัทธิเบิก และให้พักแรมในที่เดียวกับผู้บังคับบัญชา
โดยเบิกค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริงตามสัทธิที่ตนเองได้รับ หรือเบิกใน
อัตราต่ำสุดของที่พักนั้น แล้วแต่จำนวนโตจะสูงกว่า

ในกรณีที่ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศในหน้าที่
เลขานุการกับผู้บังคับบัญชามุหลายคน ให้มีสัทธิเบิกค่าพาหนะและค่าเช่า
ที่พักตามวรรคหนึ่งได้เพียงหนึ่งคน ส่วนผู้เดินทางไปราชการในหน้าที่
เลขานุการคนอื่นๆ ให้เบิกค่าพาหนะและค่าเช่าที่พักได้ตามสัทธิของตน

มาตรา ๕๕ * ค่ารับรองและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องจ่ายเนื่อง
ในการเดินทางไปราชการ ให้เบิกในลัทธิขละเหมาะสมจ่ายตามหลักเกณฑ์
และวงเงิให้แก่สำนักงบประมาณกำหนด

ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องจ่ายเองในการเดินทางไปราชการตาม
วรรคหนึ่ง หากเป็นค่าใช้จ่ายที่มีอัตรากำหนดไว้แน่นอน เช่น ค่าธรรมเนียม
การใช้สนามบินพาณิชย์การเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ให้เบิกได้เท่าที่
จ่ายจริง

---

* มาตรา ๕๕ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎัทธิกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๕๔ ทวิ ในกรณีผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
ใช้สิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางเท่าที่จ่ายจริง ให้เบิกค่าใช้สอยเบ็ดเตล็ด
ได้ในลักษณะเหมาจ่าย ในอัตราวันละไม่เกินสองร้อยห้าสิบบาท

ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวตามวรรค
หนึ่งตามระยะเวลาการเดินทางตั้งแต่เจ็ดวันขึ้นไป ให้เบิกค่าทำความสะอาด
เสื้อผ้าสำหรับระยะเวลาที่เกินเจ็ดวันได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราวันละไม่เกิน
สองร้อยห้าสิบบาท

มาตรา ๕๕ ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวจะเบิกค่า
ใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับคู่สมรสได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงเจ้าสังกัดให้ติดตามไปได้
- (๒) เมื่อเจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๘ ขึ้นไป เป็นหัวหน้าคณะไป
ราชการในกรณี

(ก) ถวายหรือยืมพระราชสาส์นตราตั้ง หรือทูตลาหรือลา
ต่อพระราชอาธิบดี หรือประมุขแห่งรัฐที่อยู่ในเขตอาณา

(ข) ตามเสด็จพระราชดำเนินเนื่องในการที่พระมหากษัตริย์
หรือพระราชินีเสด็จเยือนประเทศที่อยู่ในเขตอาณา

(ค) รัฐบาลของประเทศที่อยู่ในเขตอาณาได้เชิญคู่สมรส
ไปร่วมงานพิธีในประเทศเขตอาณาด้วย

---

*มาตรา ๕๔ ทวิ ได้เพิ่มขึ้นโดยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕๖* ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของกลุ่มสมรสตามมาตรา ๕๕ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๗ ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว จะเบิกค่าเครื่องแต่งตัวสำหรับตนเองและกลุ่มสมรสได้ เว้นแต่กรณีจำเป็นตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๕๘ ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวซึ่งได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางล่วงหน้าไปแล้ว ถ้าไม่ได้เดินทางภายในสี่สัปดาห์นับแต่วันได้รับ ให้นำเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับไปแล้วส่งคืนทันที

หมวด ๒

การเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ

มาตรา ๕๙ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศได้แก่

- (๑) เบยเลี้ยงเดินทาง
- (๒) ค่าเช่าที่พัก
- (๓) ค่าพาหนะ
- (๔) ค่าเครื่องแต่งตัว
- (๕) ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่

---

*มาตรา ๕๖ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๖๐ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศในกรณีที่มีได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้นำลักษณะ ๓ หมวด ๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ * เบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ ให้เบิกได้เฉพาะระยะเวลาระหว่างเดินทาง

ในกรณีที่เดินทางไปถึงท้องที่ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่ในต่างประเทศ ถ้าไม่อาจเช่าพักในที่ที่ทางราชการจัดให้หรือบ้านเช่าได้ และผู้บังคับบัญชาซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าขึ้นไปอนุญาตแล้ว ให้เบิกค่าเช่าที่พักสำหรับตนเอง คู่สมรส บุตรอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่มีคู่สมรสและอยู่ในความอุปการะที่จะต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วย และผู้ติดตาม ได้ไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันไปถึงท้องที่ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหม่

ผู้เดินทางไปราชการและบุคคลในครอบครัวตามวรรคสองให้พักรวมกันสองคนต่อหนึ่งห้อง โดยให้เบิกค่าเช่าที่พักในอัตราค่าเช่าห้องพักคู่คนละไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบของอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว

*มาตรา ๖๑ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่เหมาะสมจะพักรวมกันหรือมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพักรวมกับผู้อื่นได้ ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียว สำหรับผู้ติดตามให้เบิกได้เท่ากับข้าราชการในตำแหน่งระดับต่ำสุด

ในกรณีมีความจำเป็นต้องเช่าที่พักแรมเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ ต้องได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๖๒ ค่าพาหนะเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง โดยจะต้องใช้ยานพาหนะที่เหมาะสมซึ่งต้องคำนึงถึงความรวดเร็วและประหยัด

ส่วนคู่สมรสและบุตรอายุไม่เกินสิบห้าปีซึ่งไม่มีคู่สมรสและอยู่ในความอุปการะที่จะต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วย ให้เบิกได้ในอัตราเดียวกับผู้เดินทาง

ผู้เดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศจะเบิกค่าพาหนะสำหรับผู้ติดตามซึ่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงเจ้าสังกัดแล้วได้ดังนี้

(๑) หนึ่งคน สำหรับข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันโท นาวาโท นาวาอากาศโทลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจโท ลงมา

(๒) ไม่เกินสองคน สำหรับข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไปหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอกขึ้นไป

คำพาหนะสำหรับผู้ติดตามให้เบิกได้ในอัตราต่ำสุด

คำพาหนะสำหรับคู่สมรส บุตร และผู้ติดตามจะเบิกไม่ได้ถ้าบุคคลดังกล่าวมิได้ออกเดินทางภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ข้าราชการหรือลูกจ้างออกเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ

มาตรา ๖๓ ให้นำมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กรณี
ที่ผู้เดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ คู่สมรส บุตร หรือผู้ติดตาม
เดินทางกลับประเทศไทย

ในกรณีที่คู่สมรส บุตร หรือผู้ติดตามมีความจำเป็นที่จะต้องเดินทางกลับประเทศไทยก่อนข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้น ให้กระทรวงเจ้าสังกัด
ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังจึงจะเบิกคำพาหนะเดินทางกลับได้

คำพาหนะสำหรับบุตรซึ่งเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศ หรือบุตร
ที่เกิดในระหว่างเวลาที่รับราชการประจำในต่างประเทศจะเบิกไม่ได้ถ้ามิได้
เดินทางกลับภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้นั้น
เดินทางกลับ

มาตรา ๖๔ ให้นำมาตรา ๕๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การ
เดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศและการเดินทางกลับประเทศไทย
โดยเครื่องบิน

คู่สมรสหรือบุตร ให้มีสิทธิโดยสารชั้นเดียวกับผู้เดินทาง แต่ถ้า
มิได้เดินทางพร้อมกับข้าราชการหรือลูกจ้าง ให้เบิกได้ในอัตราต่ำสุด
สำหรับผู้ติดตามไม่ว่าจะเดินทางพร้อมกันหรือไม่ ให้เบิกได้ในอัตราต่ำสุด

มาตรา ๖๕ ผู้เดินทางไปรับราชการประจำในต่างประเทศ ให้ได้รับค่าเครื่องแต่งตัวตามอัตราในบัญชี ๕ ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ผู้ซึ่งเคยได้รับค่าเครื่องแต่งตัวมาแล้ว และในการเดินทางครั้งใหม่เป็นการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศที่ใช้เครื่องแต่งตัวประเภทเดียวกับที่ใช้ในการเดินทางครั้งก่อน และมีระยะเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกเดินทางครั้งนั้น

ในกรณีที่ได้รับค่าเครื่องแต่งตัวแล้ว แต่มิได้เดินทาง ให้ถือว่าวันที่ได้รับเป็นวันออกเดินทาง

มาตรา ๖๖ ให้นำมาตรา ๖๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กรณีที่คู่สมรสและบุตรจะต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วย

คู่สมรสและบุตร จะเบิกค่าเครื่องแต่งตัวไม่ได้ถ้ามิได้ออกเดินทางภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ข้าราชการหรือลูกจ้างออกเดินทาง

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ทางราชการสั่งการเดินทางโดยมิใช่ความผิดของผู้เดินทาง ถ้าผู้เดินทางได้ใช้จ่ายค่าเครื่องแต่งตัวสำหรับตนเอง คู่สมรส หรือบุตรไปแล้ว หรือมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายโดยสุจริตโดยมีหลักฐานก็ไม่ต้องส่งคืน

มาตรา ๖๘ ให้นำมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ข้าราชการหรือลูกจ้างที่ปฏิบัติราชการประจำในต่างประเทศถูกส่งพักราชการ หรือถูกส่งพักการจ้าง จะเบิกค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง คู่สมรส บุตร หรือผู้ติดตามเฉพาะค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่กลับประเทศไทย โดยจะไม่รอผลการสอบสวนถึงที่สุดก็ได้

มาตรา ๖๐ ค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ให้เบิกในลักษณะเหมาจ่ายตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทางจากประเทศไทยไปราชการประจำในต่างประเทศและคู่สมรสหรือบุตรซึ่งต้องเดินทางจากประเทศไทยไปอยู่ด้วย ให้เบิกได้ในอัตราห้าเท่าของจำนวนเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่บุคคลดังกล่าวจะพึงได้รับจากทางราชการ

(๒) ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทางออกจากต่างประเทศหนึ่งไปราชการประจำในต่างประเทศอื่น และคู่สมรสหรือบุตร ซึ่งติดตามไปอยู่ด้วยจากประเทศเดียวกับผู้เดินทาง ให้เบิกได้ในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่บุคคลดังกล่าวจะพึงได้รับตามอัตราสำหรับประเทศซึ่งจะไปราชการประจำใหม่

(๓) ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทางจากเมืองหนึ่งไปราชการประจำอีกเมืองหนึ่งในต่างประเทศเดียวกัน และคู่สมรสหรือบุตรซึ่งติดตามไปอยู่ด้วยจากเมืองเดียวกับผู้เดินทาง ให้เบิกได้ในอัตราสามเท่าของจำนวนเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่บุคคลดังกล่าวจะพึงได้รับตามอัตราสำหรับประเทศนั้น

(๔) ข้าราชการหรือลูกจ้างผู้เดินทางจากต่างประเทศที่มีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่กลับประเทศไทย และคู่สมรสหรือบุตรซึ่งกลับมาด้วยจากประเทศเดียวกับผู้เดินทาง ให้เบิกได้ในอัตราสามเท่าของจำนวนเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศที่บุคคลดังกล่าวได้รับครั้งสุดท้ายก่อนเดินทางกลับประเทศไทย ในกรณีที่คู่สมรสหรือบุตรเดินทางกลับก่อนการเบิกค่าใช้จ่ายในการย้ายถิ่นที่อยู่ให้ เป็นไปตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ การเดินทางไปราชการที่ต่อเนื่องกันในระหว่างการให้พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ กับพระราชกฤษฎีกา สำหรับสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือตกอหฺนผูกพันไปแล้วโดยสุจริตก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๗๒ การเดินทางไปราชการระหว่างวันที่พระราชกฤษฎีกา
 ใช้จ่ายกับกับวันที่พระราชกฤษฎีกานประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้
 ผู้เดินทางยังคงมีสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่าย
 ในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ทั้งนี้ ไม่เป็นเหตุกระทบ
 กระเทือนถึงสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาน
 สำหรับส่วนที่เกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับแล้วนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ศิริสุวานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการยังไม่เหมาะสม และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการชั่วคราวและประจำ ทั้งในราชอาณาจักรและต่างประเทศยังไม่เป็นระบบ และโดยที่ในปัจจุบันได้วิวัฒนาการและมติคณะรัฐมนตรีปรับปรุงตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศ ของข้าราชการบางประเภทแตกต่างกันไปจากเดิมมาก สมควรปรับปรุงอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางไปราชการชั่วคราวและประจำทั้งในราชอาณาจักรและต่างประเทศขึ้นใหม่ให้เป็นระบบ ตลอดจนกำหนดสิทธิการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้สอดคล้องกับการปรับปรุงตำแหน่งระดับ ชั้นหรือยศ ของข้าราชการบางประเภท จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

* บัญชี ๑

(ยกเลิก)

อัตราค่าเบี่ยงเส้นทางไปราชการในราชอาณาจักร

บัญชี ๒

(ยกเลิก)

อัตราค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

---

*บัญชี ๑ อัตราเบี่ยงเส้นทางไปราชการในราชอาณาจักร และบัญชี ๒ อัตราค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร ทั้งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ถูกยกเลิกทั้งบัญชีโดยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

บัญชี ๓

ค่าขนย้ายสิ่งของส่วนตัวในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

ระยะทาง-กม. (กิโลเมตร)	เงิน-บาท		
	ประเภท ก.	ประเภท ข.	ประเภท ค.
๑-๕๐	๑,๒๐๐	๑,๐๐๐	๘๐๐
๕๑-๑๐๐	๑,๔๐๐	๑,๒๐๐	๑,๐๐๐
๑๐๑-๑๕๐	๑,๖๐๐	๑,๕๐๐	๑,๓๐๐
๑๕๑-๒๐๐	๑,๘๐๐	๑,๖๐๐	๑,๕๐๐
๒๐๑-๒๕๐	๒,๒๐๐	๒,๐๐๐	๑,๘๐๐
๒๕๑-๓๐๐	๒,๔๐๐	๒,๒๐๐	๒,๐๐๐
๓๐๑-๓๕๐	๒,๖๐๐	๒,๕๐๐	๒,๓๐๐
๓๕๑-๔๐๐	๒,๘๐๐	๒,๖๐๐	๒,๕๐๐
๔๐๑-๔๕๐	๓,๒๐๐	๓,๐๐๐	๒,๘๐๐
๔๕๑-๕๐๐	๓,๔๐๐	๓,๒๐๐	๓,๐๐๐
๕๐๑-๕๕๐	๓,๖๐๐	๓,๕๐๐	๓,๓๐๐
๕๕๑-๖๐๐	๓,๘๐๐	๓,๖๐๐	๓,๕๐๐
๖๐๑-๖๕๐	๔,๒๐๐	๔,๐๐๐	๓,๘๐๐
๖๕๑-๗๐๐	๔,๔๐๐	๔,๒๐๐	๔,๐๐๐
๗๐๑-๗๕๐	๔,๖๐๐	๔,๕๐๐	๔,๓๐๐
๗๕๑-๘๐๐	๔,๘๐๐	๔,๖๐๐	๔,๕๐๐
๘๐๑-๘๕๐	๕,๒๐๐	๕,๐๐๐	๔,๘๐๐
๘๕๑-๙๐๐	๕,๔๐๐	๕,๒๐๐	๕,๐๐๐

ระยะทาง-กม.	เงิน-บาท		
	ประเภท ก.	ประเภท ข.	ประเภท ค.
๕๐๑-๕๕๐	๕,๗๐๐	๕,๕๐๐	๕,๓๐๐
๕๕๑-๑,๐๐๐	๕,๕๐๐	๕,๓๐๐	๕,๑๐๐
๑,๐๐๑-๑,๐๕๐	๖,๒๐๐	๖,๐๐๐	๕,๘๐๐
๑,๐๕๑-๑,๑๐๐	๖,๔๐๐	๖,๒๐๐	๖,๐๐๐
๑,๑๐๑-๑,๑๕๐	๖,๗๐๐	๖,๕๐๐	๖,๓๐๐
๑,๑๕๑-๑,๒๐๐	๖,๕๐๐	๖,๓๐๐	๖,๑๐๐
๑,๒๐๑-๑,๒๕๐	๗,๒๐๐	๗,๐๐๐	๖,๘๐๐
๑,๒๕๑-๑,๓๐๐	๗,๔๐๐	๗,๒๐๐	๗,๐๐๐
๑,๓๐๑-๑,๓๕๐	๗,๗๐๐	๗,๕๐๐	๗,๓๐๐
๑,๓๕๑-๑,๔๐๐	๗,๕๐๐	๗,๓๐๐	๗,๑๐๐
๑,๔๐๑-๑,๔๕๐	๘,๒๐๐	๘,๐๐๐	๗,๘๐๐
๑,๔๕๑-๑,๕๐๐	๘,๔๐๐	๘,๒๐๐	๘,๐๐๐
๑,๕๐๑-๑,๕๕๐	๘,๗๐๐	๘,๕๐๐	๘,๓๐๐
๑,๕๕๑ ^๕ ขึ้นไป	๘,๐๐๐	๘,๗๐๐	๘,๔๐๐

หมายเหตุ

๑. ประเภท ก. ได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ขนไป หรือตำแหน่ง
เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการชงรับเงินเดือนชน ๔
ขนไป หรือข้าราชการอัยการชงรับเงินเดือนชน ๔ ขน
ไป หรือข้าราชการทหารชงรับเงินเดือนพันเอก นาวา
เอก นาวาอากาศเอก อัตรารับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก
นาวาอากาศเอกพิเศษ อันดับ ๒ ขนไป หรือข้าราชการ
ตำรวจชงมยศพันตำรวจเอก อัตรารับเงินเดือนพันตำรวจ
เอกพิเศษ อันดับ ๒ ขนไป
๒. ประเภท ข. ได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ถึงระดับ ๘ หรือตำแหน่ง
เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการชงรับเงินเดือน
ชน ๒ ถึงชน ๓ หรือข้าราชการอัยการชงรับเงินเดือน
ชน ๒ ถึงชน ๓ หรือข้าราชการทหารชงรับเงินเดือน
พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท ถึงพันเอก นาวาเอก
นาวาอากาศเอก อัตรารับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก
นาวาอากาศเอกพิเศษ อันดับ ๑ หรือข้าราชการตำรวจ
ชงมยศพันตำรวจโทถึงพันตำรวจเอก อัตรารับเดือน
พันตำรวจเอกพิเศษ อันดับ ๑
๓. ประเภท ค. ได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมาหรือตำแหน่ง
เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการชงรับเงินเดือน
ชน ๑ คณะตุลาการ หรือข้าราชการอัยการชงรับ
เงินเดือนชน ๑ หรือข้าราชการทหารชงรับเงินเดือน
พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีลงมา หรือข้าราชการ
ตำรวจชงมยศพันตำรวจตรีลงมา

* บัญชี ๔

(ยกเลิก)

อัตราค่าเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทาง
ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

* บัญชี ๕

อัตราค่าเครื่องแต่งตัวไปรับราชการประจำในต่างประเทศ

ลำดับที่	ตำแหน่ง	ประเภท ก.	ประเภท ข.
๑	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๕ ลงมา ภรรยา หรือสาม บุตร คนละ	๓๒,๕๐๐ ๒๐,๐๐๐ ๖,๕๐๐	๒๓,๕๐๐ ๑๔,๑๐๐ ๔,๒๐๐
๒	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๖ ถึงระดับ ๘ ภรรยา หรือสาม บุตร คนละ	๓๗,๖๐๐ ๒๑,๒๐๐ ๗,๑๐๐	๒๘,๒๐๐ ๑๗,๗๐๐ ๔,๗๐๐
๓	เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๑๐ ภรรยา หรือสาม บุตร คนละ	๕๒,๕๐๐ ๒๔,๗๐๐ ๕,๔๐๐	๓๒,๕๐๐ ๑๘,๘๐๐ ๗,๑๐๐

*บัญชี๔อัตราค่าเบี่ยงเส้นทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ถูกยกเลิกทั้งบัญชีโดย
มาตรา ๑๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๔

*บัญชี ๕ อัตราค่าเครื่องแต่งตัวไปรับราชการประจำในต่างประเทศ ท้ายพระราชกฤษฎีกา
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๗
ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป
ราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

หมายเหตุ

๑. ประเภท ก. ได้แก่ประเทศอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดในประเภท ข.
๒. ประเภท ข. ได้แก่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชาประชาธิปไตย สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า มาเลเซีย สาธารณรัฐศรีลังกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และบรูไน
๓. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๕ ขึ้นไป ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องแต่งตัวราตรีสีโมสร (white tie) หรือเครื่องแต่งตัวมอร์นิงโค้ด เพราะมีหน้าที่ต้องเข้านานพริตต่าง ๆ และตามประเพณีของประเทศนั้น จำต้องแต่งตัวแบบเช่นนั้น รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะอนุมัติให้เบิกค่าเครื่องแต่งตัวดังกล่าวอย่างละ ๑ ชุดเพิ่มขึ้นนอกต่างหากก็ได้ เท่าที่จ่ายจริง แต่ต้องไม่เกินชุดละ ๕,๔๐๐ บาท

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี้ยเลี้ยงเดินทาง
และค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๓๔

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี่ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทาง
ไปราชการ
พ.ศ. ๒๕๓๔

เพื่ออนุวัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชกฤษฎีกากำใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๓๔ กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี่ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พัก ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี่ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๓๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ค่าเช่าห้องพักคนเดียว" หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการเช่าห้องพักหนึ่งห้องที่โรงแรมเรียกเก็บกรณีที่มีผู้เช่าเข้าพักเพียงคนเดียว

"ค่าเช่าห้องพัสดุ" หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการเช่าห้องพักหนึ่งห้องที่โรงแรมเรียกเก็บกรณีที่มีผู้เช่าเข้าพักรวมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

"ห้องชุด" หมายความว่า ห้องพักในโรงแรม ซึ่งมีห้องนั่งเล่นหรือห้องรับแขกแยกต่างหากจากห้องพักหรือห้องนอน

"ใบแจ้งรายการของโรงแรม" (Folio) หมายความว่า ใบแสดงรายการและจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้เช่าห้องพักในโรงแรมได้ใช้บริการของโรงแรมตลอดระยะเวลาที่เช่าห้องพักตามลำดับรายการและวันที่ใช้บริการ ซึ่งโรงแรมแจ้งให้ผู้เช่าห้องพักตรวจสอบและรับทราบเพื่อขอเรียกเก็บเงินตามจำนวนเงินที่แจ้ง

ข้อ ๕ ผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการตามบัญชีหมายเลข ๕ ทำระเบียบนี้ ให้เบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยประหยัด

ข้อ ๖ ให้ปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๑

การเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

ข้อ ๑ เบี้ยเลี้ยงเดินทางให้เบิกได้ตามบัญชีหมายเลข ๑
ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๒ การเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริง ให้เบิกจ่ายใน
อัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียวตามบัญชีหมายเลข ๒ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๓ ค่าเช่าที่พักของผู้เดินทางไปราชการประจำและ
บุคคลในครอบครัวให้พักรวมกันสองคนต่อหนึ่งห้อง และให้เบิกค่า
เช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักคู่ คนละไม่เกินร้อยละ
เจ็ดสิบของอัตราห้องพักคนเดียว บุคคลในครอบครัวที่ไม่ครบคู่และมีผู้ใช้
ติดตาม ให้เบิกในอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียวสำหรับผู้ไม่ครบคู่

กรณีผู้ติดตามของผู้เดินทางครบคู่ ให้เบิกค่าเช่าที่พัก
สำหรับผู้ติดตามทั้งคู่ในอัตราค่าเช่าห้องพักคู่ไม่เกินอัตราคนละร้อยละ
เจ็ดสิบของอัตราค่าห้องพักคนเดียวในระดับตำแหน่งต่ำสุด หาก
บุคคลในครอบครัวที่ไม่ครบคู่เป็นผู้ติดตาม ให้เบิกค่าเช่าห้องพักใน
อัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียวในระดับตำแหน่งต่ำสุดให้ผู้ติดตามที่ไม่
ครบคู่

กรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจพักรวมกัน ให้ปลัดกระทรวง
เจ้าสังกัดหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าพิจารณาอนุมัติเป็นกรณี ๆ ไป

หมวดที่ ๒

การเดินทางไปราชการต่างประเทศ

ข้อ ๑๐ ให้ผู้เดินทางเบิกเบี่ยเลี้ยงเดินทางตามบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายระเบียบนี้

กรณีผู้เดินทางเลือกเบิกเบี่ยเลี้ยงเดินทางเท่าที่จ่ายจริง ให้เบิกได้ภายในวงเงินไม่เกินอัตราประเภท ก. ส่วนผู้เดินทางที่เลือกเบิกเบี่ยเลี้ยงเดินทางลักษณะเหมาจ่าย ให้เบิกในอัตราประเภท ข.

ข้อ ๑๑ เวลาที่เดินทางไปราชการภายในประเทศของข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ประจำในต่างประเทศ ที่ต้องเดินทางไปราชการทั้งในประเทศและนอกประเทศที่ตั้งสำนักงานปกติในคราวเดียวกัน หมายถึงระยะเวลาการเดินทางตั้งแต่เวลาออกจากที่พัก หรือที่ตั้งสำนักงานปกติจนถึงเวลาประทับตราหนังสือเดินทางออกจกประเทศนั้น รวมเข้ากับระยะเวลาประทับตราหนังสือเดินทางเข้าประเทศที่ตั้งสำนักงานปกติจนถึงที่พักหรือที่ตั้งสำนักงานปกติ แล้วแต่กรณี เป็นระยะเวลาในการเบิกเบี่ยเลี้ยงเดินทางกรณีการเดินทางภายในประเทศที่ตั้งสำนักงานของข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ประจำในต่างประเทศ

ข้อ ๑๒ ให้ผู้เดินทางเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงในอัตราห้องพักคนเดียว ภายในวงเงินที่กำหนดตามบัญชีหมายเลข ๔ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๓ ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวซึ่งได้รับอนุญาตให้คู่สมรสเดินทางไปด้วยให้เบิกค่าเช่าที่พักของผู้เดินทางและคู่สมรสเท่าที่จ่ายจริงในอัตราค่าเช่าห้องพักที่ไม่เกินคนละร้อยละเจ็ดสิบของอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียวที่ผู้มีสิทธิจะพึงได้รับ

กรณี que ผู้เดินทางมีตำแหน่งตามที่กำหนดในข้อ ๕ ซึ่งเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม ให้งดเบิกค่าเช่าที่พักของคู่สมรส

ค่าพาหนะเดินทางและเบี้ยเลี้ยงเดินทางของคู่สมรส ให้เบิกได้ในอัตราเดียวกับผู้เดินทาง

ข้อ ๑๔ ค่าเช่าที่พักของผู้เดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศ คู่สมรส นุตรอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี ซึ่งไม่มีคู่สมรสและอยู่ในความอุปการะที่จะต้องเดินทางไปอยู่ในต่างประเทศด้วย และผู้ติดตามให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๕ การเบิกค่าเช่าที่พักสำหรับการประชุมระหว่างประเทศที่เจ้าภาพจัดประชุมในโรงแรมใดโรงแรมหนึ่ง ผู้เดินทางหรือคณะผู้เดินทางจะเลือกพักในโรงแรมที่จัดการประชุม หรือเลือกพักในโรงแรมใกล้เคียงกับโรงแรมที่จัดประชุมก็ได้โดยให้เบิกค่าเช่าที่พักได้

เท่าที่จ่ายจริงตามอัตราค่าเช่าห้องพักคนเดียวหรืออัตราห้องพักร่วมของ
โรงแรมที่จัดประชุม หรือจะเบิกตามสิทธิของตนก็ได้

การประชุมระหว่างประเทศที่ประเทศเจ้าภาพกำหนดให้
ผู้เข้าร่วมประชุมพักในโรงแรมหรือสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ให้ โดยผู้เข้า
ร่วมประชุมไม่อาจเลือกหรือหลีกเลี่ยงได้ ให้เบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่าย
จริงตามที่ประเทศเจ้าภาพเรียกเก็บ หรือตามอัตราค่าเช่าห้องพักคน
เดียวหรืออัตราค่าเช่าห้องพักร่วมของโรงแรมนั้น แล้วแต่กรณี

มิให้นำความในวรรคหนึ่ง และวรรคสองมาใช้บังคับใน
กรณีที่ส่วนราชการหรือผู้เดินทาง ร้องขอหรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้
ประเทศเจ้าภาพกำหนดที่ประชุมหรือกำหนดที่พัก หรือจัดเตรียมที่พัก
ตามความต้องการของส่วนราชการหรือผู้เดินทางไปประชุมนั้น

หมวดที่ ๓

การเบิกจ่ายเงิน

ข้อ ๑๖ แบบรายงานการเดินทางเพื่อขอเบิกจ่ายค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางไปราชการ และเอกสารประกอบที่ใช้ในการเบิกจ่าย
เงินตลอดจนวิธีใช้ ให้เป็นไปตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๑๗ ค่าใช้จ่ายรายการใดมีลักษณะให้เลือกเบิก ให้
ระบุลักษณะการเลือกขอใช้สิทธิไว้ในแบบรายงานการเดินทางให้ชัดเจน

ข้อ ๑๘ คณะผู้เดินทางซึ่งประสงค์จะยื่นรายงานการเดินทางเพื่อขอเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางร่วมกันในฉบับเดียวกัน จะกระทำได้ในกรณีดังนี้

(๑) การเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร ซึ่งเลือกเบิกค่าเช่าที่พักแต่ละวันในลักษณะเดียวกันตลอดการเดินทาง

(๒) การเดินทางไปราชการต่างประเทศ ซึ่งเลือกเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางในลักษณะเดียวกันตลอดการเดินทาง

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้เดินทางต้องการใช้สิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางเท่าที่จ่ายจริง ให้เบิกได้เฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าอาหารและค่าเครื่องดื่ม รวมทั้งค่าภาษีและค่าบริการที่โรงแรมหรือภัตตาคารหรือร้านค้าเรียกเก็บจากผู้เดินทางไปราชการในแต่ละวัน

จำนวนเงินตามหลักฐานการจ่ายที่ขอเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางเท่าที่จ่ายจริงตามข้อ ๒๐ ให้คิดตามสิทธิ การคำนวณเบี้ยเลี้ยงในแต่ละวัน จำนวนเงินส่วนที่เหลือจ่ายในวันใดจะนำมาสมทบในวันถัดไปมิได้

ข้อ ๒๐ การเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางในต่างประเทศในลักษณะจ่ายจริง ต้องมีหลักฐานการจ่ายอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ประกอบการเบิกจ่าย

(๑) ใบเสร็จรับเงินของโรงแรมหรือภัตตาคารหรือร้านอาหารที่ผู้เดินทางเข้าไปบริโภค หรือ

(๒) ใบแจ้งรายการของโรงแรมที่มียอดแสดงจำนวนเงินค่าอาหารในแต่ละมื้อในแต่ละวัน ในกรณีที่โรงแรมมิได้ออกใบเสร็จรับเงินค่าอาหารแยกต่างหากจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่โรงแรมเรียกเก็บ โดยมีเจ้าหน้าที่รับเงินของโรงแรมลงลายมือชื่อ วันเดือนปีและจำนวนเงินที่ได้รับไว้เรียบร้อยแล้วแทนใบเสร็จรับเงินก็ได้

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ผู้เดินทางใช้สิทธิเบิกค่าเช่าที่พักที่หักเท่าที่จ่ายจริง ให้เบิกได้เฉพาะค่าเช่าห้องพักของโรงแรม ค่าภาษีและค่าบริการในส่วนของค่าเช่าห้องพักที่โรงแรมเรียกเก็บ โดยต้องมีหลักฐานการจ่ายตามรายการต่อไปนี้ประกอบการเบิกจ่าย

(๑) ใบเสร็จรับเงินของโรงแรมที่พัก

(๒) ใบแจ้งรายการของโรงแรม

ในกรณีที่ใบแจ้งรายการของโรงแรมมีข้อความที่แสดงว่าโรงแรมได้รับชำระเงินค่าบริการของโรงแรมจากผู้เดินทางที่เช่าห้องพักของโรงแรมไว้เรียบร้อยแล้ว โดยเจ้าหน้าที่รับเงินของโรงแรม ลงลายมือชื่อ วันเดือนปีและจำนวนเงินที่ได้รับให้ผู้เดินทางใช้ใบแจ้งรายการของโรงแรมดังกล่าวเป็นหลักฐานในการขอเบิกค่าเช่าที่พัก โดยไม่ต้องมีใบเสร็จรับเงินด้วยก็ได้

* กรณีตามวรรคสอง หากเป็นการเช่าที่พักในต่างประเทศ ซึ่งใบแจ้งรายการของโรงแรมบันทึกรายละเอียดรายการค่าบริการด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ในระบบคอมพิวเตอร์ ผู้เดินทางจะใช้ใบแจ้งรายการของโรงแรมดังกล่าวที่แสดงว่าโรงแรมได้รับชำระเงินจากผู้เดินทางแล้ว เป็นหลักฐานในการขอเบิกค่าเช่าที่พัก โดยไม่ต้องมีลายมือชื่อเจ้าหน้าที่รับเงินของโรงแรมก็ได้ แต่ทั้งนี้ผู้เดินทางต้องลงลายมือชื่อรับรองว่าผู้เดินทางได้ชำระค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่โรงแรมเรียกเก็บนั้นเรียบร้อยแล้ว และโรงแรมได้ออกใบแจ้งรายการของโรงแรมตามลักษณะที่ปรากฏนั้นจริง

ข้อ ๒๒ ใบแจ้งรายการของโรงแรม ที่เจ้าของกิจการโรงแรม หรือกิจการให้เช่าสถานที่พักออกให้ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อโรงแรมและสถานที่ตั้ง ซึ่งได้จดทะเบียนตามกฎหมาย

---

* ความในข้อ ๒๑ วรรคสาม ได้เพิ่มขึ้นโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเบี้ยและค่าเช่าที่พักในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ตามกฎหมาย

เข้าพัก

สัปดาห์ หรือรายเดือน ให้ระบุอัตรารายสัปดาห์หรือรายเดือน แล้วแต่กรณีด้วย

ห้องพักใช้บริการของโรงแรม และต้องมีรายการค่าเช่าห้อง ค่าภาษี และค่าบริการ และจำนวนเงินแต่ละรายการเป็นรายวัน

ในกรณีที่ต้องการใช้ใบแจ้งรายการของโรงแรมเบิกค่าใช้จ่ายอย่างอื่น เช่น ค่าอาหาร ค่าทำความสะอาดเสื้อผ้า เป็นต้น แทนใบเสร็จรับเงินจะต้องมีรายการที่ขอเบิกนั้นพร้อมจำนวนเงินเป็นลำดับแต่ละวันในใบแจ้งรายการของโรงแรม (๖) ด้วย

ในกรณีที่มีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง ให้ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าพิจารณาอนุมัติเป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ ๒๓ การเช่าที่พักในอัตราห้องพัสดุ ที่ผู้เดินทางใช้สิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่างสังกัดกัน แต่ต้องใช้ใบเสร็จรับเงินและใบแจ้งรายการของโรงแรมชุดเดียวกัน ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้ผู้ใช้สิทธิฝ่ายหนึ่งใช้ต้นฉบับ อีกฝ่ายหนึ่งใช้สำเนาภาพถ่ายที่ผู้ใช้สิทธิรับรองสำเนาถูกต้อง

(๒) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางตามหลักฐานที่ปรากฏในใบแจ้งรายการของโรงแรม ให้มีบันทึกแนบท้ายใบแจ้งรายการของโรงแรมระบุว่ารายการใดที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะเป็นผู้เบิกฝ่ายเดียว และรายการใดทั้งคู่จะเป็นผู้เบิกฝ่ายละเป็นจำนวนเท่าไร ทั้งต้นฉบับและฉบับสำเนาภาพถ่ายและลงลายมือชื่อของผู้ใช้สิทธิทั้งคู่ในแต่ละฉบับ

ข้อ ๒๔ การจัดประชุมที่เจ้าภาพผู้จัดประชุมเป็นผู้เรียกเก็บค่าเช่าที่พักจากผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรง และโรงแรมที่พักมิได้ออกใบเสร็จรับเงินและใบแจ้งรายการของโรงแรมให้ผู้เข้าพัก ให้ใช้ใบเสร็จรับเงินและหลักฐานที่แสดงว่าเจ้าภาพผู้จัดประชุมได้เรียกเก็บค่าเช่าที่พักจากผู้มีสิทธิที่เข้าร่วมประชุมไว้เรียบร้อยแล้ว เป็นหลักฐานเพื่อขอเบิกค่าเช่าที่พักได้

ข้อ ๒๕ การเดินทางไปราชการที่ต่อเนื่องกันในระหว่างการใช้พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๒๗ พ.ศ.๒๕๒๘ และ พ.ศ.๒๕๒๙ กับ

พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๔ ผู้เดินทางที่เบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทางเท่าที่จ่ายจริง ค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริง นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๔ ใช้บังคับ ตามอัตรารับบัญชีหมายเลข ๒ หมายเลข ๓ และหมายเลข ๔ ทำระเบียบนี้ แต่ไม่อยู่ในวิสัยจะนำหลักฐานตามข้อบังคับของระเบียบนี้มาแนบประกอบการขอเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้ ให้ผู้เดินทางทำใบรับรองการจ่ายเงินที่แสดงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายรายการนั้น โดยบันทึกชี้แจงเหตุที่ไม่อาจนำหลักฐานตามข้อบังคับมาแสดงได้ แนบเป็นหลักฐานในการขอเบิกจ่ายเงินแต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๔

(ลงชื่อ) บรรหาร ศิลปอาชา

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

* บัญชีหมายเลข ๑ อัตราค่าเบี่ยงเส้นทางในประเทศ (هماจ่าย)

บาท:วัน

ข้าราชการ	ประเภท ก.	ประเภท ข.
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑ ถึงระดับ ๒ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือพลทหาร พลตำรวจ นายทหารชั้นประทวน ข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวน	๑๒๐	๗๒
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ถึงระดับ ๘ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๑ ถึงชั้น ๓ คณะบดียุติธรรม หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนตั้งแต่ ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี ถึงพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๑ (เดิม) หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งมียศร้อยตำรวจตรีถึงพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๑ (เดิม)	๑๘๐	๑๐๘
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือ ข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือ ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือข้าราชการทหาร ซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตรา เงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป	๒๔๐	๑๔๔

ประเภท ก. ได้แก่

- (๑) การเดินทางไปราชการนอกจังหวัดพื้นที่ที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติ
- (๒) การเดินทางไปราชการจากอำเภอหนึ่งไปปฏิบัติราชการในอำเภอเมืองในจังหวัดเดียวกัน

ประเภท ข. ได้แก่

- (๑) การเดินทางไปราชการในท้องที่อื่นนอกจากที่กำหนดในประเภท ก.
- (๒) การเดินทางไปราชการในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่ตั้งสำนักงานซึ่งปฏิบัติราชการปกติ

* บัญชีหมายเลข ๒ อัตราค่าเช่าโรงแรมในประเทศไทย

บาท : วัน

ข้าราชการ	ประเภท ก	ประเภท ข
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑ ถึงระดับ ๒ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือพลทหาร พลตำรวจ นายทหารชั้นประทวน ข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวน	ไม่เกิน ๘๐๐	ไม่เกิน ๓๐๐
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ถึงระดับ ๘ หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๑ ถึงชั้น ๓ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๑ ถึงชั้น ๓ หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนตั้งแต่ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี ถึงพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษ อันดับ ๑ (เดิม) หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศร้อยตำรวจตรี ถึงพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๑ (เดิม)	ไม่เกิน ๑,๖๐๐	ไม่เกิน ๕๐๐
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือ ข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือ ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือข้าราชการ ทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษ อันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมีศ พันตำรวจเอกอัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒,๔๐๐	ไม่เกิน ๕๐๐

หมายเหตุ

ประเภท ก. ได้แก่จังหวัด

๑. กรุงเทพมหานคร	๑๖. นครพนม	๓๑. ยะลา
๒. กระบี่	๑๗. นครราชสีมา	๓๒. ระนอง
๓. กาญจนบุรี	๑๘. นครศรีธรรมราช	๓๓. ระยอง
๔. กำแพงเพชร	๑๙. นครสวรรค์	๓๔. ลำปาง
๕. ขอนแก่น	๒๐. นนทบุรี	๓๕. สงขลา
๖. จันทบุรี	๒๑. นราธิวาส	๓๖. สตูล
๗. ฉะเชิงเทรา	๒๒. ประจวบคีรีขันธ์	๓๗. สมุทรปราการ
๘. ชลบุรี	๒๓. ปราจีนบุรี	๓๘. สระบุรี
๙. ชุมพร	๒๔. พระนครศรีอยุธยา	๓๙. สุโขทัย
๑๐. เชียงราย	๒๕. พังงา	๔๐. สุราษฎร์ธานี
๑๑. เชียงใหม่	๒๖. พิษณุโลก	๔๑. สุรินทร์
๑๒. ตรัง	๒๗. เพชรบุรี	๔๒. หนองคาย
๑๓. ตรวค	๒๘. แพร่	๔๓. อุตรธานี
๑๔. ตาก	๒๙. ภูเก็ต	๔๔. อุบลราชธานี
๑๕. นครปฐม	๓๐. แม่ฮ่องสอน	

ประเภท ข. ได้แก่จังหวัดอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดในประเภท ก.

* บัญชีหมายเลข ๓ อัตราค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางในต่างประเทศ

บาท : วัน

ข้าราชการ	ประเภท ก.	ประเภท ข.
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ลงมา หรือ คะโด๊ะยุติธรรม หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ลงมา หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๑ (เต็ม) ลงมา หรือข้าราชการ ตำรวจซึ่งมีศพนตำรวจเอกอัตราเงินเดือนพันเอกพิเศษ อันดับ ๑ (เต็ม) ลงมา	ไม่เกิน ๒,๕๐๐	๑,๒๐๐
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือ ข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือ ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป ข้าราชการ ทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษ อันดับ ๒ (เต็ม) ขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมีศ พนตำรวจเอก อัตราเงินเดือนพันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒ (เต็ม) ขึ้นไป	ไม่เกิน ๒,๕๐๐	๑,๓๕๐

หมายเหตุ

ประเภท ก เบิกตามจ่ายจริง

ประเภท ข เบิกเหมาจ่าย

* บัญชีหมายเลข ๔ อัตราค่าเช่าโรงแรมในต่างประเทศ

บาท : วัน

ข้าราชการ	ประเภท ก.	ประเภท ข.	ประเภท ค.
<p>ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ลงมาหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ลงมา หรือ คณะบดียุติธรรม หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๓ ลงมา หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๑ (เดิม) ลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอกอัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๑ (เดิม) ลงมา</p>	ไม่เกิน ๔,๒๐๐	ไม่เกิน ๒,๘๐๐	ไม่เกิน ๑,๗๕๐
<p>ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือ ข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๔ ขึ้นไป หรือ ข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัตราเงินเดือนพันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอกพิเศษอันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป หรือ ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจเอก อัตราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษอันดับ ๒ (เดิม) ขึ้นไป</p>	ไม่เกิน ๖,๐๐๐	ไม่เกิน ๔,๐๐๐	ไม่เกิน ๒,๕๐๐

หมายเหตุ

ประเทศที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่ปักเพิ่มขึ้นจากประเภท ก. อีกไม่เกินร้อยละ ๕๐
ได้แก่ ประเทศ รัฐ เมือง

๑. สาธารณรัฐฝรั่งเศส
๒. สหพันธรัฐรัสเซีย
๓. ญี่ปุ่น

ประเทศที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่ปักเพิ่มขึ้นจากประเภท ก. อีกไม่เกินร้อยละ ๒๕
ได้แก่ ประเทศ รัฐ เมือง

๑. สหรัฐอเมริกา
๒. สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ
๓. ราชอาณาจักรสเปน
๔. สาธารณรัฐอิตาลี
๕. สาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเภท ก. ได้แก่ ประเทศ รัฐ เมือง

๑. เครือรัฐออสเตรเลีย	๑๗. กัมพูชา
๒. สาธารณรัฐออสเตรเลีย	๑๘. ราชรัฐลักเซมเบิร์ก
๓. ราชอาณาจักรเคนมาร์ก	๑๙. สาธารณรัฐชิลี
๔. สาธารณรัฐฟินแลนด์	๒๐. นิวซีแลนด์
๕. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน	๒๑. ฮังการี
๖. ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์	๒๒. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
๗. ราชอาณาจักรนอร์เวย์	๒๓. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
๘. ราชอาณาจักรสวีเดน	๒๔. สาธารณรัฐตุรกี
๙. สมาพันธรัฐสวิส (สวิตเซอร์แลนด์)	๒๕. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
๑๐. ราชอาณาจักรเบลเยียม	๒๖. สาธารณรัฐอังการี
๑๑. แคนาดา	๒๗. สหพันธ์สาธารณรัฐยูโกสลาเวีย
๑๒. สาธารณรัฐเกาหลี	๒๘. สาธารณรัฐไอซ์แลนด์
๑๓. สาธารณรัฐโปรตุเกส	๒๙. ราชอาณาจักรมร็อกโก
๑๔. ใต้หวัน	๓๐. มอริเชียส
๑๕. สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล	๓๑. สาธารณรัฐเช็ก
๑๖. สาธารณรัฐโปแลนด์	๓๒. สาธารณรัฐสโลวาเกีย
	๓๓. ราชรัฐโมนาโก

ประเภท ข. ได้แก่ ประเทศ รัฐ เมือง

๑. รัฐบาล์เรน
๒. สาธารณรัฐประชาชนจีน
๓. สาธารณรัฐไซปรัส
๔. สาธารณรัฐอินเดีย
๕. สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน
๖. สาธารณรัฐอิรัก
๗. รัฐอิสราเอล
๘. ราชอาณาจักรฮังไค์จอร์แดน
๙. รัฐคูเวต
๑๐. สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน
๑๑. รัฐสุลต่านโอมาน
๑๒. รัฐบาล์คาร์
๑๓. ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย
๑๔. สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ
๑๕. เนการาบรูไนดารุสซาลาม (บรูไน)
๑๖. สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย
๑๗. ราชอาณาจักรคองกา
๑๘. ราชรัฐอันดอร์รา
๑๙. สาธารณรัฐเฮลเลนิก (กรีซ)
๒๐. โรมานี
๒๑. สาธารณรัฐบุรุนดี
๒๒. สาธารณรัฐแคเมอรูน
๒๓. สาธารณรัฐแอฟริกากลาง
๒๔. สาธารณรัฐชาด
๒๕. สาธารณรัฐโกดคิวัร์ (ไอเวอรีโคสต์)
๒๖. สาธารณรัฐจิบูตี
๒๗. สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์
๒๘. สาธารณรัฐแกมเบีย
๒๙. สาธารณรัฐกานา
๓๐. สาธารณรัฐเคนยา
๓๑. สาธารณรัฐมาลี
๓๒. สาธารณรัฐอิสลามมอริเตเนีย
๓๓. สาธารณรัฐไนเจอร์
๓๔. สาธารณรัฐเซเนกัล
๓๕. สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย
๓๖. สาธารณรัฐเซียร์ราลีโอน
๓๗. สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย
๓๘. สาธารณรัฐเบนิน
๓๙. เครือรัฐบาฮามาส
๔๐. สาธารณรัฐคอสตาริกา
๔๑. สาธารณรัฐปานามา
๔๒. สาธารณรัฐตรินิแดดและโตเบโก
๔๓. จาเมกา
๔๔. สาธารณรัฐอาร์เจนตินา
๔๕. สาธารณรัฐโครเอเชีย
๔๖. สาธารณรัฐสโลวีเนีย
๔๗. สาธารณรัฐบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา
๔๘. สาธารณรัฐมาซิโดเนีย

๔๘. สาธารณรัฐอาร์เจนตินา	๖๑. ยูเครน
๕๐. สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน	๖๒. สาธารณรัฐอุซเบกิสถาน
๕๑. สาธารณรัฐเบลารุส	๖๓. สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๕๒. สาธารณรัฐเอสโตเนีย	๖๔. สหรัฐเม็กซิโก
๕๓. สาธารณรัฐจอร์เจีย	๖๕. มาเลเซีย
๕๔. สาธารณรัฐคาซัคสถาน	๖๖. ราชอาณาจักรเนปาล
๕๕. สาธารณรัฐคีร์กีซสถาน	๖๗. สาธารณรัฐแอฟริกาใต้
๕๖. สาธารณรัฐลัตเวีย	๖๘. สาธารณรัฐบัลแกเรีย
๕๗. สาธารณรัฐลิทัวเนีย	๖๙. สาธารณรัฐยูกันดา
๕๘. สาธารณรัฐมอลโดวา	๗๐. สาธารณรัฐแซมเบีย
๕๙. สาธารณรัฐทาจิกิสถาน	๗๑. สาธารณรัฐซิมบับเว
๖๐. เติร์กเมนิสถาน	๗๒. สาธารณรัฐตูนิเซีย

ประเภท ก. ได้แก่ ประเทศ รัฐ เมืองอื่น ๆ นอกจากที่กำหนดในประเภท ก. และ ประเภท ข.

บัญชีหมายเลข ๕
ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พักเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น
และเหมาะสม

ตำแหน่ง

๑. องคมนตรี	๑๖. รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด
๒. รัฐบุรุษ	๑๗. เสนาธิการทหาร
๓. นายกรัฐมนตรี	๑๘. ผู้บัญชาการทหารบก
๔. รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี	๑๙. ผู้บัญชาการทหารเรือ
๕. ประธานศาลฎีกา	๒๐. ผู้บัญชาการทหารอากาศ
๖. รองประธานศาลฎีกา	๒๑. อธิบดีกรมตำรวจ
๗. อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์	๒๒. อธิบดีกรมอัยการ
๘. ประธานวุฒิสภา	๒๓. เลขธิการนายกรัฐมนตรี
๙. ประธานสภาผู้แทนราษฎร	๒๔. เลขธิการคณะรัฐมนตรี
๑๐. ปลัดกระทรวง	๒๕. เลขธิการรัฐสภา
๑๑. ปลัดทบวง	๒๖. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
๑๒. รองปลัดกระทรวงกลาโหม	๒๗. เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๓. สมุหราชองครักษ์	๒๘. เลขธิการ ก.พ.
๑๔. จเรทหารทั่วไป	๒๙. เลขธิการสำนักพระราชวัง
๑๕. ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	๓๐. ราชเลขธิการ

๓๑. นายราชบัณฑิตยสถาน
๓๒. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ
๓๓. ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
๓๔. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓๕. เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๖. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๗. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

บัญชีหมายเลข ๑, ๒, ๓ และ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๓๔ นี้ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

*บัญชีหมายเลข ๑ อัตราเบี้ยเลี้ยงเดินทางในประเทศและบัญชีหมายเลข ๓ อัตราเบี้ยเลี้ยงเดินทางในต่างประเทศ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๓๔ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๖

*บัญชีหมายเลข ๒ อัตราค่าเช่าโรงแรมในประเทศ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๖

*บัญชีหมายเลข ๔ อัตราค่าเช่าโรงแรมในต่างประเทศ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๖ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ ของระเบียบกระทรวงการคลังฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกค่าเครื่องแต่งตัวข้าราชการ
ที่เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว พ.ศ.๒๕๒๖

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกค่าเครื่องแต่งตัวข้าราชการที่เดินทางไป
ราชการต่างประเทศชั่วคราว
พ.ศ. ๒๕๒๖

เพื่ออนุวัติตามความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการเบิกเครื่องแต่งตัวข้าราชการ ที่เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบการเบิกค่าเครื่องแต่งตัวข้าราชการที่เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๒๖"

ข้อ ๒. บรรดาค่าสิ่ง หรือระเบียบอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓. ในระเบียบนี้

"คู่สมรส" หมายถึง คู่สมรสของผู้เดินทางซึ่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงเจ้าสังกัดให้ติดตามไปราชการต่างประเทศชั่วคราวได้

"เครื่องแต่งตัวพิเศษ" หมายถึง เครื่องแต่งตัวที่ผู้เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว จำต้องแต่งตัวแบบเช่นนั้น เพื่อเข้าร่วมงาน

รัฐพิธีต่าง ๆ ของประเทศนั้น แต่ไม่รวมถึงเครื่องแบบของข้าราชการแบบต่าง ๆ ที่ใช้แต่งในการปฏิบัติงานประจำในประเทศไทย

ข้อ ๔. ผู้ที่มีสิทธิได้รับค่าเครื่องแต่งตัวสำหรับตนเอง และคู่สมรส จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องเป็นผู้ที่เดินทางจากประเทศไทย ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
- (๒) ต้องเป็นผู้ที่เดินทางจากประเทศไทย ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ซึ่งจำเป็นต้องแต่งเครื่องแต่งตัวพิเศษ

ข้อ ๕. ภายใต้บังคับข้อ ๖ และข้อ ๗ การเบิกค่าเครื่องแต่งตัวไปราชการต่างประเทศชั่วคราวตามข้อ ๔ (๑) ให้เบิกได้ตามตำแหน่งหรือชั้นยศและอัตราดังนี้

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ลงมา หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๑ ตะโตะยุติธรรม หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๑ หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือนพันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรีลงมา หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจตรีลงมา ให้ได้รับในอัตราคนละ ๗,๕๐๐ บาท
- (๒) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไป หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า หรือข้าราชการตุลาการซึ่งรับเงินเดือนชั้น ๒ ขึ้นไป หรือข้าราชการอัยการซึ่งรับเงินเดือน

ชั้น ๒ ขึ้นไป หรือข้าราชการทหารซึ่งรับเงินเดือน
พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท ชั้นไป หรือ
ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศพันตำรวจโทขึ้นไป ให้ได้
รับในอัตราคนละ ๙,๐๐๐ บาท

ข้อ ๖.* ผู้ซึ่งเคยได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในการเดินทางไปราชการ
ต่างประเทศชั่วคราวมาแล้วตามข้อ ๔ (๑) หรือเคยได้รับค่าเครื่องแต่งตัวจาก
ทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายหรือระเบียบอื่นใดไม่ว่าจะเบิกจ่าย
จากเงินงบประมาณ หรือเงินนอกงบประมาณ หรือเคยได้รับความช่วยเหลือจาก
หน่วยงานใด ๆ ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ถ้าต้องเดินทางไปราชการ
ต่างประเทศชั่วคราวที่มีไปประเทศตามบัญชีรายชื่อประเทศท้ายระเบียบนี้ ให้มี
สิทธิเบิกค่าเครื่องแต่งตัวอีกได้ เมื่อการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
ครั้งใหม่มีระยะเวลาห่างจากการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้ง
สุดท้ายเกินกว่าสองปีนับแต่วันที่เดินทางออกจากประเทศไทย หรือมีระยะเวลา
ห่างจากการเดินทางไปราชการประจำในต่างประเทศครั้งสุดท้ายเกินกว่าสองปีนับ
แต่วันที่เดินทางกลับถึงประเทศไทย

---

*ความในข้อ ๖ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบกระทรวง
การคลังว่าด้วยการเบิกค่าเครื่องแต่งตัวข้าราชการที่เดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔

ข้อ ๗. ในกรณีที่มีสิทธิในการได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งสุดท้ายเป็นสิทธิที่เกิดตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้เดินทางดังกล่าวจะมีสิทธิได้รับค่าเครื่องแต่งตัวตามข้อ ๔ (๑) อีก ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ได้รับค่าเครื่องแต่งตัวครั้งสุดท้ายในอัตราประเภท ข. ของบัญชี ๖ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) การได้รับค่าเครื่องแต่งตัวในอัตราประเภท ก. ของบัญชี ๖ ท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ครั้งสุดท้าย มีระยะเวลาห่างจากการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราวครั้งใหม่ในประเทศต่าง ๆ ตามข้อ ๔ (๑) เป็นเวลาเกินสองปี

ข้อ ๘. การเบิกค่าแต่งตัวไปราชการต่างประเทศชั่วคราวตามข้อ ๔ (๒) ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๙. ในกรณีที่ทางราชการสั่งงดการเดินทางโดยมิใช่ความผิดของผู้เดินทาง ถ้าผู้เดินทางได้จ่ายเงินไปแล้ว หรือมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเครื่องแต่งตัวโดยสุจริตโดยมีหลักฐานก็ไม่ต้องส่งเงินคืน และให้ถือว่าวันที่ได้รับเป็นวันที่เดินทางออกจากประเทศไทย

ข้อ ๑๐. ในกรณีที่ส่วนราชการไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๑. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖
(ลงชื่อ) สุทธิ สิงห์เสนห์
(นายสุทธิ สิงห์เสนห์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการฯปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีรายชื่อประเทศที่ไม่มีสิทธิเบิกค่าเครื่องแต่งตัว
ในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

๑. สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า
๒. บรูไน
๓. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
๔. กัมพูชาประชาธิปไตย
๕. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
๖. มาเลเซีย
๗. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
๘. สาธารณรัฐสิงคโปร์
๙. สาธารณรัฐศรีลังกา
๑๐. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
๑๑. พิจิ
๑๒. ปาปัวนิวกินี
๑๓. ซามัวตะวันตก

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยิ่งมงกุฎไทย
พ.ศ.๒๕๓๖

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
พ.ศ. ๒๕๓๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๖) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. ๒๕๓๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ชาวต่างประเทศ พ.ศ.๒๔๕๕

(๒) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ.๒๕๑๑

(๓) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการฝ่ายทหาร พ.ศ.๒๕๒๘

(๔) ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๒

บรรดาคณะรัฐมนตรี คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"เครื่องราชอิสริยาภรณ์" หมายความว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย แล้วแต่กรณี

"ข้าราชการการเมือง" หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นหรือถือว่าเป็นข้าราชการการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการการเมืองหรือกฎหมายอื่น

"ข้าราชการ" หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายทหาร ข้าราชการกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐรวมทั้งบุคคลที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ยกเว้นการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามมติคณะรัฐมนตรี และตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร

ข้อ ๖ ให้นำกรรมนตรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายแห่งเกียรติยศ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชน โดยการพิจารณาเสนอขอพระราชทานของรัฐบาล เพื่อเป็นบำเหน็จความชอบและเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงแก่ผู้ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๔ ในการพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่บุคคลใด ให้พิจารณาโดยรอบคอบว่า บุคคลนั้นได้กระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชนจนถึงขนาดควรได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยมีใช้พิจารณาแต่เพียงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ หรือครบกำหนดระยะเวลาที่จะขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่ได้รับพระราชทานรู้สึกภาคภูมิใจในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานอย่างแท้จริง และเพื่อให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศอย่างสูงด้วย

การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด ชั้น
ตราใด แก่บุคคลใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีท้าย
ระเบียบนี้

หมวด ๒

การเสนอขอพระราชทาน

ข้อ ๕ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้
เริ่มจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย และเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกสถับกัน โดยเลื่อนชั้นตรา
ตามลำดับจากชั้นต่ำสุดจนถึงชั้นสูงสุดตามลำดับ ดังนี้

- (๑) ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินมงกุฎไทย
- (๒) ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินช้างเผือก
- (๓) ชั้นที่ ๖ เหรียญทองมงกุฎไทย
- (๔) ชั้นที่ ๖ เหรียญทองช้างเผือก
- (๕) ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย
- (๖) ชั้นที่ ๕ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
- (๗) ชั้นที่ ๔ จัตุรตาภรณ์มงกุฎไทย
- (๘) ชั้นที่ ๔ จัตุรตาภรณ์ช้างเผือก
- (๙) ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์มงกุฎไทย
- (๑๐) ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ช้างเผือก

- (๑๑) ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
- (๑๒) ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
- (๑๓) ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- (๑๔) ชั้นที่ ๑ ประถมาภรณ์ช้างเผือก
- (๑๕) ชั้นสูงสุด มหาชริมมงกุฎ และ
- (๑๖) ชั้นสูงสุด มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

โดยให้พิจารณาถึงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ กำหนดระยะเวลา และ
ความดีความชอบ เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ บุคคลที่พึงได้รับการพิจารณาเสนอขอพระ
ราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) เป็นผู้มีสัญชาติไทย
- (๒) เป็นผู้ประพฤติดีและปฏิบัติงานราชการหรือ
ปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนด้วยความอดสาหะ ซื่อสัตย์
และเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างดียิ่ง และ

(๓) เป็นผู้ไม่เคยมีพระบรมราชานุญาตให้เรียก
คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึง
ที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๑๑ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
จะเสนอปีติดกันมิได้ เว้นแต่กรณีดังนี้

(๑) เป็นการขอพระราชทานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีท้ายระเบียบนี้ต่างบัญชีกัน

(๒) เป็นการขอพระราชทานตามที่ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในระเบียบนี้ หรือ

(๓) เป็นการขอพระราชทานแก่ผู้กระทำความดีความชอบดีเด่น กล่าวคือ ปฏิบัติหน้าที่ฝ้ออันตรายหรือปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นงานสำคัญยิ่งและเป็นผลดีแก่ราชการหรือสาธารณชน หรือคิดค้นสิ่งหรือวิธีการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประเทศชาติได้เป็นผลสำเร็จ โดยให้ระบุความดีความชอบให้เห็นเด่นชัดว่า ได้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์ยิ่งประการใด เมื่อใดและได้ผลดีอย่างไร

ข้อ ๑๒ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะเสนอเลื่อนชั้นตราก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้มีได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามข้อ ๑๑ (๓)

ข้อ ๑๓ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะเสนอข้ามชั้นตรามีได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามข้อ ๑๑ (๓)

ข้อ ๑๔ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประจำปีให้ขอพระราชทานในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา เว้นแต่การเสนอขอพระราชทานกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนตามข้อ ๒๘ การเสนอขอพระราชทานสำหรับชาวต่างประเทศตามข้อ ๒๕ และ

การเสนอขอพระราชทานสำหรับผู้ชายชนม์ตามข้อ ๓๐ โดยให้เสนอขอพระราชทานได้ตามคราวแห่งความชอบและตามเหตุการณ์เป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ ๑๕ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดรายการและจำนวนเอกสารประกอบการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แล้วแจ้งเวียนให้กระทรวง ทบวง กรม หรือบุคคลตามข้อ ๑๖ ทราบและถือปฏิบัติ

ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือบุคคลตามข้อ ๑๖ จัดทำเอกสารดังกล่าวตามรายการและจำนวนที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด โดยแยกเอกสารเป็นการเสนอขอพระราชทานให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันและผู้ที่ต้องพ้นจากหน้าที่เพราะเกษียณอายุ และให้เป็นไปตามลำดับชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ

(๑) ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย และ

(๒) ชั้นสายสะพาย

ในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีให้กระทรวง ทบวง กรม หรือบุคคลตามข้อ ๑๖ ส่งเอกสารไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน

ภายหลังจากที่ได้ส่งเอกสารการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประจำปีไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว

หากกระทรวง ทบวง กรม หรือบุคคลตามข้อ ๑๖ เห็นว่ามีบุคคลที่
ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ชั้น ชั้นยศ สูงขึ้นและมี
คุณสมบัติอื่นครบตามหลักเกณฑ์ที่จะขอพระราชทานเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายประจำปี ก็ให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมไปยัง
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนม
พรรษาได้แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

ข้อ ๑๖ ให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้เสนอรายชื่อผู้ที่สมควร
ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- (๑) นายกรัฐมนตรี สำหรับรัฐมนตรี
- (๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร สำหรับสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองประจำสภาผู้แทน
ราษฎร
  - (๑) ประธานวุฒิสภา สำหรับสมาชิกวุฒิสภา
และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองประจำวุฒิสภา
  - (๔) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด สำหรับข้าราชการ
เมืองในสังกัด
  - (๕) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับ
ข้าราชการการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร
- (๖) ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง ปลัดกรุงเทพ
มหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวง หรือทบวง

หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เลขธิการสภาผู้แทนราษฎรและเลขธิการวุฒิสภา สำหรับ

(ก) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาสมทบ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐ หรือพนักงานหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะอย่างเดียวกันในสังกัดแล้วแต่กรณี

(ข) คู่สมรสของบุคคลที่มีสิทธิได้รับพระราชทาน

(๓) ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือปลัดกรุงเทพมหานคร สำหรับผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นแล้วแต่กรณี

(๔) หัวหน้าหน่วยงานอื่นนอกจาก (๖) สำหรับบุคคลหรือพนักงานในสังกัด

(๕) คณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณี สำหรับบุคคลตาม (๑) ถึง (๔) ข้างต้นและบุคคลอื่นตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๗ ให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ซึ่ง

ประสงค์จะเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลตามข้อ ๑๖ (๖) (ก) แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่รวบรวมและตรวจสอบรายชื่อ เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ แล้วพิจารณาคุณสมบัติและกลั่นกรองความดีความชอบตามที่กำหนดในระเบียบนี้ พร้อมทั้งรับรองว่าเป็นบุคคลที่สมควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้

ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง ยกเว้น ปลัดกรุงเทพมหานคร และหัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นอีกคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาถ่วงดุลและรับรองอีกชั้นหนึ่ง ก่อนเสนอไปยังบุคคลตามข้อ ๑๖ (๖)

สำหรับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลตามข้อ ๑๖ (๘) ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งประสงค์จะเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดของตน แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่รวบรวมตรวจสอบรายชื่อ เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ แล้วพิจารณาคุณสมบัติและ

กลั่นกรองความดีความชอบ ตามที่กำหนดในระเบียบนี้ พร้อมทั้งรับรองว่าเป็นบุคคลที่สมควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ แล้วเสนอไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกรัฐสภา หรือข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ดำรงตำแหน่งหลังจากวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่ผ่านมา จนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทาน

(๒) ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกรัฐสภา หรือข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองหลายตำแหน่งหรือหลายครั้ง ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งหรือหลายตำแหน่งรวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ดำรงตำแหน่งหลังจากวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่ผ่านมาจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทาน

(๓) ข้าราชการต้องมีระยะเวลารับราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเริ่มเข้ารับราชการจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนทหารหรือโรงเรียนตำรวจให้นับเวลาราชการตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ หรือวันเริ่มเข้ารับราชการตำรวจ แล้วแต่กรณี ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน

(๔) ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ต้องปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเริ่มจ้างจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

(๕) คณะตุลาการตุลาการ หรือผู้พิพากษาสมทบ ต้องดำรงตำแหน่งติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ หรือดำรงตำแหน่งมีเวลารวมกันไม่น้อยกว่า ๔ ปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี นับตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

(๖) พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐ หรือพนักงานหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน และบุคคลหรือพนักงานอื่น ต้องปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อย

กว่า ๘ ปีบริบูรณ์ หรือไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี นับตั้งแต่วันเริ่มจ้างจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ของปีที่จะขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

(๓) ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายเกี่ยวกับการการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่ ต้องดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ หรือได้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งมาแล้ว มีเวลารวมกันไม่น้อยกว่า ๕ ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันที่ได้ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่จะขอพระราชทานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

ในการนับระยะเวลาตาม (๓) (๔) และ (๖) และการนับระยะเวลาเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลื่อนชั้นตราให้สูงขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญญัติท้ายระเบียบนี้ หากผู้ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ถูกลงโทษทางวินัยในปีใด ให้เพิ่มกำหนดระยะเวลาการขอพระราชทานอีก ๑ ปี ยกเว้นโทษภาคทัณฑ์

ข้อ ๒๐ ผู้ขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ผู้ใด ถูกกล่าวหาว่า

(๑) กระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงและถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว หรือ

(๒) กระทบความผิดทางอาญา และอยู่ระหว่างสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรืออยู่ระหว่างการดำเนินคดีอาญาในศาล แม้คดียังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว ก่อนการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานในปีใดให้กระทรวง ทบวง กรม หรือบุคคลตามข้อ ๑๖ แจ้งพฤติการณ์ดังกล่าวให้คณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณี ทราบด้วย และคณะกรรมการอาจมีมติให้รอการพิจารณาการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับผู้นั้นไว้ก่อนก็ได้

ข้อ ๒๑ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ให้ถือตามชั้นเงินเดือนที่ได้รับเทียบกับผู้มียศทหารตามอัตราตำแหน่งที่ดำรงอยู่

ข้อ ๒๒ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐ หรือพนักงานหน่วยงานของรัฐที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน และบุคคลหรือพนักงานอื่นที่ต้องพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกษียณอายุในปีใด ให้มีสิทธิได้รับพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในปีที่พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

หมวด ๓

การพิจารณาการเสนอขอพระราชทาน

ข้อ ๒๓ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้
รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการ
- (๓) รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน
๕ คน เป็นกรรมการ
- (๔) เลขธิการพระราชวังหรือผู้แทน
เป็นกรรมการ
- (๕) เลขธิการคณะรัฐมนตรี
เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) รองเลขธิการคณะรัฐมนตรีหรือผู้ช่วย
เลขธิการคณะรัฐมนตรี ที่เลขธิการคณะ
รัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่ใน
การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสาย

สะพายทุกชั้นตราแก่นุคคลที่สมควรขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แก่บุคคลดังต่อไปนี้อีกด้วย

(๑) องคมนตรี

(๒) ข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา และ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง

(๓) ข้าราชการการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

(๔) คู่สมรสของบุคคลที่มีสิทธิได้รับพระราชทาน ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อกลั่นกรอง ตรวจสอบหรือ ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๒๔ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายก รัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

- (๒) ปลัดกระทรวงหรือปลัดทบวงที่ประธาน
กรรมการแต่งตั้ง จำนวน ๕ คน
เป็นกรรมการ
- (๓) เลขธิการ ก.พ. เป็นกรรมการ
- (๔) เลขธิการคณะรัฐมนตรี เป็นกรรมการ
- (๕) รองเลขธิการคณะรัฐมนตรีหรือผู้ช่วย
เลขธิการคณะรัฐมนตรีที่เลขธิการคณะ
รัฐมนตรีมอบหมาย เป็นกรรมการ
- (๖) ผู้อำนวยการกองประกาศิต
เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๗) ข้าราชการในกองประกาศิตที่เลขธิการ
คณะรัฐมนตรีมอบหมาย
เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่ใน
การพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสาย
สะพายทุกชั้นตรา

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจแต่งตั้งคณะ
อนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อกลั่นกรอง ตรวจสอบหรือดำเนิน
การอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๒๕ เมื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับเอกสารคำขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แล้ว ให้ตรวจสอบคุณสมบัติประวัติการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่สมควรได้รับตามระเบียบนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีทำระเบียบนี้ แล้วเสนอคณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาตามข้อ ๒๗ ต่อไป

ข้อ ๒๖ นอกจากอำนาจและหน้าที่ตามข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายหรือชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แล้วแต่กรณี มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(๑) พิจารณาการยกเว้นคุณสมบัติของผู้เสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามข้อ ๑๐ (๓)

(๒) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีขอพระราชทานปีติคั่นตามข้อ ๑๑ (๓)

(๓) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๒

(๔) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีขอพระราชทานข้ามชั้นตราตามข้อ ๑๓

(๕) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีขอพระราชทานตามข้อ ๑๖ (๕) ทั้งนี้ มิให้นำความในข้อ ๑๕ และข้อ ๒๕ มาใช้บังคับ

(๖) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีผู้ขอพระราชทานถูกกล่าวหาและอยู่ระหว่างการสอบสวนหรือดำเนินคดีตามข้อ ๒๐

(๗) พิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดในบัญชีท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๒๓ เมื่อคณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณี พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อบุคคลพร้อมทั้งชั้นตราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่สมควรขอพระราชทานให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อไปยังสำนักพระราชเลขาธิการเพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนซึ่งไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการได้ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อ

ชื่อบุคคลผู้สมควรขอพระราชทานตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ต่อนายกรัฐมนตรี โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔

เมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อไปยังสำนักพระราชเลขาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และนำเสนอคณะกรรมการตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๒๔ แล้วแต่กรณีเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๔

การเสนอและการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานแก่บุคคล

บางประเภท

ข้อ ๒๕ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชาวต่างประเทศ ให้เสนอขอพระราชทานได้เมื่อชาวต่างประเทศนั้นได้กระทำคุณประโยชน์แก่ประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง โดยให้กระทรวง ทบวง กรม ที่ได้รับประโยชน์หรือเกี่ยวข้องมากที่สุดเป็นผู้พิจารณาเสนอขอพระราชทาน

ในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ข้างต้นให้กระทรวง ทบวง กรม ที่เสนอขอพระราชทานแจ้งกระทรวงการต่างประเทศเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของชั้นตราเครื่องราชอิสริยา

ภรณ์ที่เสนอขอพระราชทาน โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน
บัญชีท้ายระเบียบนี้

ภายในบังคับธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศในการ
แลกเปลี่ยนเครื่องราชอิสริยาภรณ์เมื่อกระทรวงการต่างประเทศ
พิจารณาเห็นสมควรเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด
และชั้นตราใดแล้ว ให้กระทรวงการต่างประเทศทบทวนรัฐบาลที่
ชาวต่างประเทศนั้นถือสัญชาติว่าจะขัดข้องการขอพระราชทานเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าวหรือไม่ หากไม่ขัดข้องให้กระทรวง ทบวง กรม
ที่เสนอขอพระราชทานแจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะ
รัฐมนตรีทราบ เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อนายก
รัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อ
ไปยังสำนักราชเลขาธิการเพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอ
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ในกรณีนี้ มิให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓
ข้อ ๑๕ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ มาใช้บังคับ

ข้อ ๓๐ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สำหรับผู้วายชนม์ ให้กระทรวง ทบวง กรม ที่ได้รับประโยชน์หรือ
เกี่ยวข้องมากที่สุดเสนอขอพระราชทานได้เมื่อผู้วายชนม์ได้เคยกระทำ
คุณประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง โดยให้ส่งเอกสารไปยังสำนักเลขาธิการ

คณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอรายชื่อไปยังสำนักราชเลขาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ในกรณีนี้ มิให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๕ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ มาใช้บังคับ

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย หรือคณะกรรมการพิจารณาการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาปัญหาในทางปฏิบัติตามระเบียบนี้ แล้วเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๖

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

บัญชี 1

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่กองคมนตรี

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ประธานองคมนตรี	ม.ว.ม.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ม.ว.ม. 2. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 3. ขอพระราชทานได้ทุกปี	
2	องคมนตรี	ป.ม.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ป.ม. 2. ได้ ป.ม. ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช. ขอ ม.ว.ม. 4. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 5. ขอพระราชทานได้ทุกปี	

บัญชี 2

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่รัฐมนตรี

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	นายกรัฐมนตรี	ม.ว.ม.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ม.ว.ม. 2. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 3. ขอพระราชทานได้ทุกปี	
2	รองนายกรัฐมนตรี	ม.ว.ม.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ม.ว.ม. 2. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 3. ขอพระราชทานได้ทุกปี	
3	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือ ทบวง หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ป.ช.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ป.ช. 2. ได้ ป.ช. ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 4. ขอพระราชทานได้ทุกปี	
4	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือ ทบวง	ป.ม.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ป.ม. 2. ได้ ป.ม. ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช. ขอ ม.ว. ม. 4. ได้ ม.ว.ม. ขอ ม.ป.ช. 5. ขอพระราชทานได้ทุกปี	

บัญชี 3

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการการเมือง
และคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะกรรมการประสานงานวุฒิสภา

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ท.ม.	ม.ป.ช.	ปีเว้นปี	
2	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมือง	ค.ช.	ม.ว.ม.	ปีเว้นปี	
3	ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี	ค.ช.	บ.ช.	1. ค.ช.- บ.ม. ปีเว้นปี 2. บ.ม. 3 ปี ขอ บ.ช.	- ลำดับที่ 3-10 ให้ขอเฉพาะผู้ที่ได้รับ เงินเดือนจากทบวง งบประมาณแผ่นดิน
4	ที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี	ค.ม.	บ.ม.	ปีเว้นปี	
5	ที่ปรึกษารัฐมนตรี หรือที่ปรึกษารัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ค.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	- ลำดับที่ 3-4 การเริ่มต้นขอขึ้น สายสะพายจะต้อง ดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษาฯ มาแล้ว ครบ 1 ปี
6	โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ค.ม.	บ.ช.	ปีเว้นปี	
7	รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ค.ม.	บ.ม.	ปีเว้นปี	
8	ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	จ.ช.	ท.ม.	ปีเว้นปี	(12 เดือน) ของ ปีที่ขอพระราช ทาน การเลื่อน ชั้นตราสายสะพาย ต้องเว้น 2 ปี
9	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือทบวง หรือเลขานุการรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ค.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	
10	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการ กระทรวง หรือทบวง	ค.ม.	ท.ม.	ปีเว้นปี	
11	คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทน ราษฎร หรือคณะกรรมการประสานงาน วุฒิสภา ที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา	ท.ม.	ม.ป.ช.	1. ท.ม.-บ.ช. ปีเว้นปี 2. บ.ช. 3 ปี ขอ ม.ว.ม. 3. ม.ว.ม. 3 ปี ขอ ม.ป.ช.	

บัญชี 4

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการต่าง ๆ ในรัชสมัยและผลการรัฐธรรมนุญ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มค้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ประธานรัฐสภา	ม.ว.ม.	ม.ป.ช.	ทุกปี	
2	ประธานวุฒิสภา	ม.ว.ม.	ม.ป.ช.	ทุกปี	
3	รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือ รองประธานวุฒิสภา	ป.ช.	ม.ป.ช.	ทุกปี	
4	ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร	ป.ม.	ม.ป.ช.	ทุกปี	
5	ตุลาการรัฐธรรมนูญ	ป.ม.	ม.ป.ช.	ทุกปี	
6	ประธานคณะกรรมการสามัญประจำ สภาผู้แทนราษฎร หรือประจำวุฒิสภา	ท.ม.	ม.ป.ช.	1. ท.ม.-ม.ว.ม. ทุกปี 2. ม.ว.ม. 3 ปี ขอ ม.ป.ช.	
7	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภา	ท.ม.	ม.ป.ช.	1. ท.ม.-ป.ช. ปีเว้นปี 2. ป.ช. 3 ปี ขอ ม.ว.ม. 3. ม.ว.ม. 3 ปี ขอ ม.ป.ช.	- ลำดับที่ 8-11 ให้ขอได้เฉพาะผู้ที่ ได้รับเงินเดือนจาก งบประมาณแผ่นดิน
8	ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ที่ปรึกษา รองประธานรัฐสภา ที่ปรึกษาประธานสภา ผู้แทนราษฎร หรือที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา	ค.ม.	ป.ช.	1. ค.ม.-ป.ม. ปีเว้นปี 2. ป.ม. 3 ปี ขอ ป.ช.	- ลำดับที่ 8 การ เริ่มค้นขอขึ้นสาย สละหาย จะต้อง ดำรงตำแหน่งที่
9	ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือที่ปรึกษารองประธานวุฒิสภา	ค.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	ปรึกษามาแล้ว
10	เลขานุการประธานรัฐสภา เลขานุการ รองประธานรัฐสภา เลขานุการประธาน สภาผู้แทนราษฎร หรือเลขานุการ ประธานวุฒิสภา	ค.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	ครบ 1 ปี (12 เดือน) ของปีที่จะขอพระ ราชทานการเลื่อน ชั้นตราสายสละหาย จะต้องเว้น 2 ปี
11	เลขานุการรองประธานสภาผู้แทน ราษฎร หรือเลขานุการรองประธาน วุฒิสภาหรือเลขานุการผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร	จ.ช.	ท.ม.	ปีเว้นปี	- ลำดับที่ 12-15 ให้ ขอเฉพาะผู้ได้รับค่า ตอบแทนเป็นราย เดือนจากงบประมาณ
12	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ	ป.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	หมวดค่าตอบแทน
13	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ	ป.ม.	ท.ม.	ปีเว้นปี	
14	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ	ป.ม.	ค.ม.	ปีเว้นปี	
15	เลขานุการประจำคณะกรรมการ	ป.ม.	จ.ม.	ปีเว้นปี	

บัญชี 5

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการการเมืองในกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ท.ช.	ม.ป.ช.	ปี/วันปี	- ลำดับที่ 3-8
2	รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ค.ช.	ป.ช.	ปี/วันปี	ให้ขอเฉพาะผู้ที่ได้รับเงินเดือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองกรุงเทพมหานคร
3	เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ค.ม.	ท.ช.	ปี/วันปี	- ลำดับที่ 5 การเริ่มต้นขอขึ้นสาย
4	ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ค.ม.	ท.ม.	ปี/วันปี	สละสาย จะต้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาฯ มาครบ 1 ปี (12 เดือน)
5	ประธานที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ค.ช.	ป.ม.	ปี/วันปี	ของปีที่จะขอพระราชทาน
6	ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ค.ม.	ท.ช.	ปี/วันปี	
7	เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร	ป.ม.	จ.ช.	ปี/วันปี	
8	เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร	ป.ม.	จ.ช.	ปี/วันปี	

บัญชี 6

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเดือนขึ้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ประธานสภากรุงเทพมหานคร	ค.ช.	บ.ม.	ปีเว้นปี	
2	รองประธานสภากรุงเทพมหานคร	ค.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	
3	สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	จ.ม.	ท.ช.	ปีเว้นปี	
4	ประธานสภาเขตกรุงเทพมหานคร	บ.ช.	ท.ม.	ปีเว้นปี	
5	สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร	บ.ม.	ท.ม.	ปีเว้นปี	

บัญชี 7

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการ ยกเว้นที่ปรากฏในบัญชีอื่น

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ระดับ 1	ร.จ.ม.	ร.ท.ช.	- ขอพระราชทานได้เฉพาะกรณีพิเศษเท่านั้น	1. ต้องมีระยะเวลาเข้ารับราชการติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์นับตั้งแต่วันเริ่มเข้ารับราชการ จนถึงวันก่อนวันพระราชพิธี
2	ระดับ 2	บ.ม.	บ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. 2. คารังตำแหน่งระดับ 2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช.	เฉลิมพระชนมพรรษาของปีที่ขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 50 วัน
3	ระดับ 3 ----- ระดับ 4	จ.ม.	จ.ช.	1. คารังตำแหน่งระดับ 3 หรือระดับ 4 เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. คารังตำแหน่งระดับ 3 และหรือระดับ 4 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ช.	2. ลำดับ 2-5 ซึ่งกำหนดระยะเวลา
4	ระดับ 5 ----- ระดับ 6	ค.ม.	ค.ช.	1. คารังตำแหน่งระดับ 5 หรือระดับ 6 เริ่มขอพระราชทาน ค.ม. 2. คารังตำแหน่งระดับ 5 และหรือระดับ 6 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ค.ช.	เลื่อนขั้นตรา 5 ปี หมายถึงต้องคารังตำแหน่งในระดับนั้นๆ รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระ
5	ระดับ 7 ----- ระดับ 8	ท.ม.	ท.ช.	1. คารังตำแหน่งระดับ 7 หรือระดับ 8 เริ่มขอพระราชทาน ท.ม. 2. คารังตำแหน่งระดับ 7 และหรือระดับ 8 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ช.	ชนมพรรษาของปีที่ขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
6	ระดับ 8	-	ป.ม.	1. ได้รับเงิน เดือนเต็มขึ้นของระดับ 8 2. ครางตำแหน่งบังคับบัญชา 3. ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม. 4. ให้อำนาจในปีก่อนนี้ที่จะเกษียณอายุราชการ หรือในปีที่เกษียณอายุราชการเท่านั้น	
7	ระดับ 9	-	ม.ว.ม.	1. ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม. 2. ได้ ป.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 4. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงชั้นอีก 1 ชั้น ตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณีลาออก	- ลำดับ 7-9 การขอกรณีปี เกษียณอายุราชการ ตามข้อ 4 หรือข้อ 5 แล้ว แต่กรณี ให้ขอปี ติดกันได้
8	ระดับ 10	-	ม.ป.ช.	1. ให้เลื่อนชั้นตราได้ตามลำดับทุกปีจนถึง ชั้น ป.ม. 2. ได้ ป.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 4. ได้ ม.ว.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 5. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงชั้นอีก 1 ชั้น ตรา แต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก	
9	ระดับ 11	-	ม.ป.ช.	1. ได้ ป.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 4. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงชั้นอีก 1 ชั้น ตรา เว้นกรณีลาออก	

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการทหาร

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	สิบตรี จำตรี จำอากาศตรี	ร.จ.ม.	-	- ขอพระราชทานได้เฉพาะ กรณีพิเศษเท่านั้น	1. ต้องมีระยะเวลา เข้ารับราชการ ติดต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ นับตั้งแต่วัน เริ่มเข้ารับราชการ จนถึงวันก่อนวันพระ ราชพิธีเฉลิมพระ ชนมพรรษาของปีที่ จะขอพระราชทาน
2	สิบโท จำโท จำอากาศโท	ร.จ.ช.	-		
3	สิบเอก จำเอก จำอากาศเอก	ร.ท.ม.	-		
4	-จำสิบตรี พันจำตรี พันจำอากาศตรี -จำสิบโท พันจำโท พันจำอากาศโท -จำสิบเอก พันจำเอก พันจำอากาศเอก	ร.ท.ช.			
5	จำสิบเอก พันจำเอก พันจำอากาศเอก อัตราเงินเดือนจำสิบเอกพิเศษ พันจำเอกพิเศษ พันจำอากาศเอกพิเศษ	ร.ท.ช.	จ.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ร.ท.ช. 2. ได้ ร.ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ม. 3. ได้ บ.ม.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ บ.ช. 4. ได้ บ.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ จ.ม.	ไม่น้อยกว่า 60 วัน ผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนทหาร ให้นับเวลาราชการ ตั้งแต่วันขึ้นทะเบียน ทหารกองประจำ การ ในระหว่างที่ กำลังศึกษาอยู่ใน โรงเรียน
6	ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น.1 ชั้น 1-2	บ.ม.	บ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม.- 2. คำนวณตำแหน่ง ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น.1 ชั้น 1-2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ บ.ช.	2. ลำดับ 6 ซึ่ง กำหนดระยะเวลา เลื่อนชั้นตรา 5 ปี หมายถึงต้องดำรง ตำแหน่งในระดับ นี้มา รวมเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ก่อนวันพระ ราชพิธีเฉลิมพระ ชนมพรรษาของปีที่ จะขอพระราชทาน
7	ร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี เงินเดือนระดับ น.1 ชั้น 3 ขึ้นไป หรือ ร้อยโท เรือโท เรืออากาศโท	จ.ม.			ไม่น้อยกว่า 60 วัน
8	ร้อยเอก เรือเอก เรืออากาศเอก	จ.ช.			3. เกณฑ์การขอ พระราชทานที่ กำหนดไว้ตามชั้นยศ ให้รวมถึงว่ายศ นั้น ๆ ด้วย
9	พันตรี นาวาตรี นาวาอากาศตรี	ศ.น.	-		
10	พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท	ศ.ช.	-		
11	พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก	ท.ม.	-		

ลำดับ	บุคคล	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
12	พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัคราเงินเดือน พันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ	ท.ช.	-		
13	พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัคราเงินเดือน พันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ	ท.ช.	ป.ม.	<ol style="list-style-type: none"> ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นของ พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัคราเงินเดือน พันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชา ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม. ให้ขอได้ในปีก่อนปีที่เกษียณอายุราชการ หรือในปีที่เกษียณอายุราชการเท่านั้น 	
14	พันเอก นาวาเอก นาวาอากาศเอก อัคราเงินเดือน พันเอกพิเศษ นาวาเอกพิเศษ นาวาอากาศเอกพิเศษ - เงินเดือนขั้นต้นของพลตรี, พลเรือตรี, พลอากาศตรี - ดำรงตำแหน่งรองเจ้ากรม รองผู้บัญชาการกองพล รองผู้บัญชาการกองเรือ และ รองผู้บัญชาการกองพลบิน หรือตำแหน่งที่ เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งเทียบเท่ากับตำแหน่ง ดังกล่าวและเป็นตำแหน่งคุมกำลัง คามที่ กระทรวงกลาโหมกำหนด	ท.ช.	ป.ม.	- ได้ ท.ช.มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม.	

ลำดับ	ยศ	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มตนขอ	เลื่อนได้ถึง		
15	พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี	-	ม.ว.ม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม. 2. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 4. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการให้ขอสูงขึ้นไปอีก 1 ชั้นตรา แต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณีลาออก 	- ลำดับ 15-17 การขอกรณี ปีที่เกษียณ อายุราชการ การ คาม ข้อ 4 ให้ ขอปีติดกัน ได้
16	พลโท พลเรือโท พลอากาศโท	-	ม.ป.ช.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 4. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการให้ขอสูงขึ้นไปอีก 1 ชั้นตราแต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก 	
17	พลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก	-	ม.ป.ช.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 4. ในปีที่เกี่ยวข้องอายุราชการให้ขอสูงขึ้นไปอีก 1 ชั้นตรา เว้นกรณีลาออก 	

บัญชี ๑

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการตำรวจ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	สิบตำรวจตรี	ร.ง.ม.	-	- ขอพระราชทานได้เฉพาะ กรณีพิเศษเท่านั้น	1. ต้องมีระยะ เวลารับราชการติด ต่อกันมาแล้วไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่เข้ารับราช การ จนถึงวันก่อน วันพระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของ ปีที่ขอพระราช ทานไม่น้อยกว่า 60 วัน ส่วนผู้สำเร็จ การศึกษาจาก โรงเรียนตำรวจให้ นับเวลาราชการตั้ง แต่วันเริ่มเข้ารับ ราชการตำรวจ ใน ระหว่างที่กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียน
2	สิบตำรวจโท	ร.ง.ช.	-		
3	สิบตำรวจเอก	ร.ท.ม.	-		
4	-จำสิบตำรวจ	ร.ท.ช.			
5	-จำสิบตำรวจ อัตรารับเงินเดือน จำสิบตำรวจพิเศษ -นายดาบตำรวจ	ร.ท.ช.	จ.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ร.ท.ช. 2. ได้ ร.ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ม. 3. ได้ บ.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช. 4. ได้ บ.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ม.	2. ลำดับ 6 ซึ่งกำหนดระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา 5 ปี หมายถึงต้องดำรงตำแหน่งในระดับนั้น ๆ รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ก่อนวันพระราชทานพิธีเฉลิม
6	ร้อยตำรวจตรี เงินเดือนระดับ ส.1 ชั้น 1-2	บ.ม.	บ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. 2. ดำรงตำแหน่ง ร้อยตำรวจตรี เงินเดือนระดับ ส.1 ชั้น 1-2 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ บ.ช.	พระชนมพรรษาของปีที่ขอพระราชทานไม่น้อยกว่า 60 วัน 3. เกณฑ์การขอพระราชทานที่กำหนดไว้ตามชั้นยศให้รวมถึงว่าที่ยศนั้น ๆ ด้วย
7	ร้อยตำรวจตรี เงินเดือนระดับ ส.1 ชั้น 3 ขึ้นไป หรือ ร้อยตำรวจโท	จ.ม.	-		
8	ร้อยตำรวจเอก	จ.ช.	-		
9	พันตำรวจตรี	ต.ม.	-		
10	พันตำรวจโท	ต.ช.	-		
11	พันตำรวจเอก	ท.ม.	-		

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
12	พันตำรวจเอก อัคราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ	ท.ช.	-		
13	พันตำรวจเอก อัคราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ	ท.ช.	ป.ม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้รับเงินเดือนเต็มขั้นของพันตำรวจเอกอัคราเงินเดือน พันตำรวจเอกพิเศษ 2. ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชา 3. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ม. 4. ให้ขอได้ในปีก่อนปีที่เกษียณอายุราชการหรือในปีที่เกษียณอายุราชการเท่านั้น 	
14	พลตำรวจตรี	-	ม.ว.ม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี 2. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 3. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 4. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงขึ้นอีก 1 ขั้นตราแต่ไม่เกิน ป.ช. เว้นกรณีลาออก 	- ลำดับ 14-16 การขอกรณีปีที่เกษียณอายุราชการตามข้อ 4 ให้ขอปิดตกกันได้
15	พลตำรวจโท	-	ม.ป.ช.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 4. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงขึ้นอีก 1 ขั้นตราแต่ไม่เกิน ม.ว.ม. เว้นกรณีลาออก 	
16	พลตำรวจเอก	-	ม.ป.ช.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี บริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช. 4. ในปีที่เกษียณอายุราชการให้ขอสูงขึ้นอีก 1 ขั้นตรา เว้นกรณีลาออก 	

บัญชี 10

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ข้าราชการตุลาการ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ข้าราชการตุลาการ ชั้น 1	ต.ม.	ค.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ม. 2. ได้ ต.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ค.ช.	- ต้องมีระยะเวลา เวลารับ ราชการ ติดต่อกันมา แล้วไม่น้อย กว่า 5 ปี บริบูรณ์ นับ ตั้งแต่วันเริ่ม เข้ารับ ราชการ จนถึงวันก่อน วันพระราช พิธีเฉลิมพระ ชนมพรรษา ของปีที่จะขอ พระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน
2.	ข้าราชการตุลาการ ชั้น 2	ค.ช.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ค.ช. 2. ได้ ค.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ม.	
3.	ข้าราชการตุลาการ ชั้น 3	ท.ม.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ม. 2. ได้ ท.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ช. 3. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. 4. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 5. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
4.	ข้าราชการบุคลากร ชั้น 4 - 6	ท.ช.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. 3. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 4. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 5. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช.	
5.	ข้าราชการบุคลากรชั้น 7 ขึ้นไป	-	ม.ป.ช.	1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช.	

บัญชี 11

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ข้าราชการอัยการ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ข้าราชการอัยการ ชั้น 1	ต.ม.	ต.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ม. 2. ได้ ต.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ต.ช.	ต้องมีระยะเวลา เวลารับ รับราชการ ติดต่อกันมา แล้วไม่น้อย กว่า 5 ปี บริบูรณ์ นับ ตั้งแต่วันเริ่ม เข้ารับ
2	ข้าราชการอัยการ ชั้น 2	ต.ช.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ช. 2. ได้ ต.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ม.	ราชการจน ถึงวันก่อน วันพระราช พิธีเฉลิมพระ ชนมพรรษา ของปีที่จะขอ พระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน
3	ข้าราชการอัยการ ชั้น 3	ท.ม.	ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ม. 2. ได้ ท.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ช. 3. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. 4. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช.	
4	ข้าราชการอัยการ ชั้น 4	ท.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. 3. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 4. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
5.	ข้าราชการอัยการ ชั้น 5-6	ท.ช.	ม.ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ได้ ท.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ม. 3. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 4. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 5. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช.	
6.	ข้าราชการอัยการ ชั้น 7 ขึ้นไป	-	ม.ป.ช.	1. ได้ ป.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ป.ช. 2. ได้ ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม. 3. ได้ ม.ว.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ป.ช.	

บัญชี 12

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	กรรมการสุขาภิบาล	ร.ง.ม.	ร.ง.ช.	1. เริ่มขอพระราชทานตาม ตำแหน่ง	- ต้องดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งหรือ หลายตำแหน่งติดต่อกัน มาไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ หรือได้ ดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งหรือ หลายตำแหน่งมาแล้ว มีเวลารวมกันไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์ นับแต่วันที่ได้ดำรง ตำแหน่งจนถึงวันก่อน วันพระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของ ปีที่ขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน
2.	สมาชิกสภาเมืองพิทยา	บ.ม.	ค.ช.	2. ขอพระราชทานเลื่อนขั้นตรา ตามลำดับขั้นตรา โดยเว้น ระยะเวลา	
3.	สมาชิกสภาเทศบาลนคร, เมือง, ตำบลและ เทศมนตรี	บ.ม.	ค.ช.	2.1 ดำรงตำแหน่งลำดับ 1-12 ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งต่อเนื่อง กัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์	
4.	สมาชิกสภาจังหวัด	บ.ม.	ค.ช.	2.2 ดำรงตำแหน่งลำดับ 1-12 ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งมาแล้ว มีเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์	
5.	นายก.เทศบาลตำบล	จ.ม.	ค.ช.		
6.	นายก.เทศบาลเมือง	จ.ม.	ท.ม.		
7.	นายก.เทศบาลนคร	จ.ม.	ท.ช.		
8.	นายก.เมืองพิทยา	จ.ม.	ท.ช.		
9.	ประธานสภาเทศบาลตำบล	จ.ม.	ค.ช.		
10.	ประธานสภาเทศบาลเมือง	จ.ม.	ท.ม.		
11.	ประธานสภาเทศบาลนคร	จ.ม.	ท.ช.		
12.	ประธานสภาจังหวัด	จ.ม.	ท.ช.		

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มค้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	แพทย์ประจำตำบล สารวัตร กำนัน หรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบลผู้ทรง คุณวุฒิ	ร.จ.ม.	ร.ท.ช.	1. เริ่มขอพระราชทานตาม ตำแหน่ง 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ตามลำดับชั้นตราโดยวัน ระยะเวลา	- ต้องดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งหรือ หลายตำแหน่งติดต่ กันมาไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ หรือได้
2.	ผู้ใหญ่บ้าน	ร.จ.ม.	บ.ช.	2.1 ดำรงตำแหน่งลำดับ 1-3 ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งต่อเนื่อง กันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์	ดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งหรือ หลายตำแหน่งมาแล้ว มีเวลารวมกันไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์
3.	กำนัน	ร.ท.ม.	จ.ช.	2.2 ดำรงตำแหน่งลำดับ 1-3 ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือหลายตำแหน่งมาแล้ว มีเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์	นับแต่วันที่ได้ดำรง ตำแหน่งจนถึงวันก่อน วันพระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน

บัญชี 14

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์การของรัฐ หรือ
พนักงานหน่วยงานอื่นของรัฐที่ลักษณะอย่างเดียวกัน ยกเว้นที่ปรากฏในบัญชีอื่น ๆ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	หัวหน้าแผนก	บ.ม.	จ.ม.	1. เริ่มขอพระราชทานคาม คามแทน	1. ต้องปฏิบัติงาน ติดต่อกันมาเป็น เวลาไม่น้อยกว่า
2.	ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากอง	บ.ช.	จ.ช.	2. การขอพระราชทาน เลื่อนชั้นตรา เว้นระยะเวลา ไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์	8 ปีบริบูรณ์ นับ ตั้งแต่วันเริ่มจ้าง จนถึงวันก่อนวัน
3.	ผู้ช่วยผู้ว่าการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้ว่าการฝ่าย หรือ หัวหน้าฝ่าย	จ.ม.	ค.ม.	ตามลำดับถึง เกณฑ์ชั้นสูงสุด ของคามแทน	พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษา
4.	รองผู้ว่าการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหาร สูงสุดของรัฐวิสาหกิจนั้น	จ.ช.	ท.ช.	3. ลำดับที่ 5 ได้ ท.ช. 3 ปี ขอ บ.ม.	ของปีที่จะขอ พระราชทานไม่ น้อยกว่า 60 วัน
5.	ผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร สูงสุดของรัฐวิสาหกิจนั้น	ค.ม.	ป.ม.		2. จะต้องดำรง ตำแหน่งหัวหน้า แผนก หรือ คามแทนเทียบ เท่า ซึ่งเป็น คามแทนบังคับ บัญชา หรือ ผู้ปกครองขึ้นไป
					3. หัวหน้าแผนก เริ่มขอพระ ราชทานต้อง ดำรงคามแทน มาแล้วไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์

บัญชี 15

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ ลูกจ้างประจำ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ลูกจ้างประจำ ซึ่งได้รับ เงินค่าจ้างตั้งแต่อัตรา เงินเดือนขั้นต่ำของ ข้าราชการพลเรือนระดับ 3 แต่ไม่ถึงขั้นต่ำของอัตรา เงินเดือนข้าราชการ พลเรือน ระดับ 6	บ.ม.	จ.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. 2. ได้ บ.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช. 3. ได้ บ.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ม.	1. ต้องปฏิบัติงานติดต่อกัน มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 8 ปี บริบูรณ์ นับตั้งแต่วัน เริ่มจ้างจนถึงวันก่อน วันพระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษาของปี ที่จะขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน
2.	ลูกจ้างประจำ ซึ่งได้รับ ค่าจ้างตั้งแต่อัตราเงินเดือน ขั้นต่ำของข้าราชการ พลเรือน ระดับ 6 ขึ้นไป	บ.ช.	จ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ช. 2. ได้ บ.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ม. 3. ได้ จ.ม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ช.	2. ต้องเป็นลูกจ้าง ประจำของ ส่วนราชการ ตาม ระเบียบกระทรวง การคลังว่าด้วย ลูกจ้างประจำของ ส่วนราชการ และ หมายความรวมถึง ลูกจ้างประจำของ ราชการส่วนท้องถิ่น เมืองพัทยา และ กรุงเทพมหานคร แต่ ไม่หมายความถึงลูก จ้างเงินทุนนอกเวียน
					3. ต้องเป็นลูกจ้าง ประจำที่มีชื่อและ ลักษณะงานเป็น ลูกจ้างโดยตรงหมวด ฝีมือ หรือลูกจ้าง ประจำที่มีชื่อ และ ลักษณะเหมือน ข้าราชการ

บัญชี 16

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ คณะศิษย์ธรรม และผู้พิพากษาสภมท

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	คณะศิษย์ธรรม	ค.ช.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ค.ช. 2. ได้ ค.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ท.ม.	- ต้องดำรงตำแหน่ง คณะศิษย์ธรรม ติดต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี บริบูรณ์ นับตั้งแต่ วันที่ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ดำรงตำแหน่ง จนถึง วันก่อนวันพระราชพิธี เฉลิมพระชนมพรรษา ของปีที่ขอพระราช ทานไม่น้อยกว่า 60 วัน
2.	ผู้พิพากษาสภมท	จ.ม.	ค.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. เลื่อนตามลำดับชั้นตราโดยมี ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาสภมทในการขอพระ ราชทานแต่ละชั้นตราไม่น้อย กว่า 4 ปีบริบูรณ์ ก่อนวันพระ ราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ของปีที่ขอพระราชทาน ไม่น้อยกว่า 60 วัน	- ต้องดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาสภมทมา เป็นเวลารวมไม่ น้อยกว่า 4 ปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันทรง พระกรุณาโปรด เกล้า ฯ ให้ดำรง ตำแหน่ง จนถึง วันก่อนวันพระราช พิธีเฉลิมพระชน มพรรษาของปีที่ขอ พระราชทานไม่ น้อยกว่า 60 วัน

บัญชี 17

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ เจ้าหน้าที่สภาการศึกษา

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ระดับ 1	ร.จ.ช.	ร.ท.ช.	- ขอพระราชทานได้เฉพาะ กรณีพิเศษเท่านั้น	1. ต้องปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์
2.	ระดับ 2	บ.ม.	บ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. 2. ดำรงตำแหน่งระดับ 2 มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ บ.ช.	นับตั้งแต่วันที่เริ่มจ้าง จนถึงวันก่อนวันพระราชพิธีเฉลิมพระ ชนมพรรษาของปีที่จะ ขอพระราชทานไม่น้อยกว่า 60 วัน
3.	ระดับ 3 ----- ระดับ 4	จ.ม.	จ.ช.	1. ดำรงตำแหน่งระดับ 3 หรือ ระดับ 4 เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ดำรงตำแหน่งระดับ 3 และ หรือระดับ 4 มาแล้วไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ จ.ช.	2. ลำดับ 2-5 ซึ่ง กำหนดระยะเวลา เลื่อนชั้นตรา 5 ปี หมายถึงต้องดำรง ตำแหน่งในระดับนั้น รวมเป็นเวลาไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์
4.	ระดับ 5 ----- ระดับ 6	ค.บ.	ค.ช.	1. ดำรงตำแหน่งระดับ 5 หรือ ระดับ 6 เริ่มขอพระราชทาน ค.บ. 2. ดำรงตำแหน่งระดับ 5 และ หรือระดับ 6 มาแล้วไม่น้อย กว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ค.ช.	ก่อนวันพระราชพิธี เฉลิมพระชนมพรรษา ของปีที่ขอพระ ราชทานไม่น้อยกว่า 60 วัน
5.	ระดับ 7 - 10	ท.บ.	ท.ช.	1. ดำรงตำแหน่งระดับ 7 หรือ ระดับ 8 หรือระดับ 9 หรือระดับ 10 เริ่มขอพระ ราชทาน ท.บ. 2. ดำรงตำแหน่งระดับ 7 และ หรือระดับ 8 และหรือระดับ 9 และหรือระดับ 10 มาแล้วไม่ น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ขอ ท.ช.	

บัญชี 18

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการตำแหน่งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีลักษณะพิเศษ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนขั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ประจําแผนก หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า	บ.ม.	จ.ช.	1. เริ่มขอพระราชทานตามตำแหน่ง	- ต้องนับปีทำงาน ติดต่อกันมาเป็น เวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ นับ ตั้งแต่เริ่มจ้าง จนถึงวันก่อนวัน พระราชพิธีเฉลิม พระชนมพรรษา ของปีที่ขอ พระราชทานไม่ น้อยกว่า 60 วัน
2	หัวหน้าแผนก หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า	บ.ช.	ค.ม.	2. การขอพระราชทานเลื่อนขั้นตรา เว้น ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ตามลำดับ จนถึง เกณฑ์ขั้นสูงสุดของ ตำแหน่ง	
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือ อาจารย์	จ.ม.	ค.ช.		
4	- ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี รองผู้อำนวยการศูนย์ รองผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าภาควิชา หรือตำแหน่งเทียบเท่า - รองศาสตราจารย์	จ.ช.	ท.ม.		
5	- รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการศูนย์ หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า - ศาสตราจารย์	ค.ม.	ท.ช.		
6	อธิการบดี หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า	ค.ช.	ป.ม.		

บัญชี ๑๙

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ราชบัณฑิต และกรรมการคานงกุฎหมาย
ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	ราชบัณฑิต	บ.ม.	ม.ป.ช.	1. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ครั้งแรกแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 2. นับระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง กรรมการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 3. ระยะเวลาเลื่อนชั้นตรา ตามลำดับ ม.ป.ช. เว้นชั้นตราละ 5 ปี	
2	กรรมการคานงกุฎหมาย ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง	บ.ม.	ม.ป.ช.	1. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ครั้งแรกแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 2. นับระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง กรรมการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 3. ระยะเวลาเลื่อนชั้นตรา ตามลำดับ ม.ป.ช. เว้นชั้นตราละ 5 ปี	
3	อนุกรรมการในคณะกรรมการ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตาม กฎหมาย	บ.ม.	ม.ป.ช.	1. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ครั้งแรกแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี 2. นับเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง อนุกรรมการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 3. ระยะเวลาเลื่อนชั้นตรา ตามลำดับ 3.1 ตั้งแต่ บ.ม.-บ.ม. ระยะเวลา เลื่อนชั้นตรา ๓ ละ 5 ปี 3.2 ตั้งแต่ บ.ม.-ม.ว.ม. ระยะเวลา เลื่อนชั้นตรา ๓ ละ 8 ปี 3.3 ตั้งแต่ ม.ว.ม.-ม.ป.ช. ระยะเวลา เวลาเลื่อนชั้นตรา 10 ปี	

บัญชี 20

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ชาวต่างประเทศ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มค้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	เอกอัครราชทูต	ป.ช.	-	<u>ลำดับที่ 1-8</u>	- ลำดับ 1-8 หมายถึงผู้
2	อัครราชทูต	ป.ม.	-	1. เป็นผู้แทนทางการทูตของต่างประเทศ	ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า
3	อุปทูต	ท.ช.	-	2. รับตำแหน่งประจำประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 2 ปี และใกล้จะพ้นตำแหน่งไป เว้นแต่ผู้แทนทางการทูตฝ่ายทหารจะมีเวลาอยู่ในตำแหน่งน้อยกว่า 2 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 1 ปี จะดำเนินการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ก็ได้	คือย การขอพระราชทานให้ เป็นหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศ
4	อัครราชทูตที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูตที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูต	ท.ช.	-		- กรณีชาวต่างประเทศ
5	ที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูต	ท.ม.	-		รับราชการไทยหรือเป็นลูกจ้างรัฐบาลไทยให้เทียบปฏิบัติ
6	เลขานุการเอก	ค.ช.	-		โดยอนุโลมตามระเบียบว่า
7	เลขานุการโท	จ.ช.	-	<u>ลำดับที่ 9</u>	ด้วยข้าราชการไทย การ
8	เลขานุการตรี	ข.ช.	-	- เป็นหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม	ขอพระราชทานให้ เป็นหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง
9	เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ หรือข้าราชการของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ	บ.ม.	ป.ช.	เกี่ยวข้องกับกลุ่ตพิจารณาเสนอขอพระราชทาน โดยขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาความเหมาะสมของชั้นตราก่อน เสนอขอพระราชทานไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	- กรณีเป็นผู้แทนทางการทูตฝ่ายทหาร ซึ่งมียศทหารให้เทียบปฏิบัติโดยอนุโลมตาม
10	กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์	ค.ม.	-	<u>ลำดับที่ 10-12</u>	ระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชสาส์นหรือบัตรราชการไทยโดยอนุโลมและพิจารณาความดีความชอบต่อราชการไทย
11	กงสุลกิตติมศักดิ์	จ.ม.	-	1. เป็นกงสุลกิตติมศักดิ์ไทยปฏิบัติงานคดีเด่นหรือกระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ทางราชการไทยและประเทศไทย	องุ่น และความดีความชอบที่พึงให้บุคคล
12	รองกงสุลกิตติมศักดิ์	บ.ช.	-	2. ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์ไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี	พินิจ และการขอพระราชทานของกระทรวงกลาโหม โดยให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาความเหมาะสมของชั้นตราที่กระทรวงกลาโหม เสนอขอพระราชทานก่อน
				3. กรณีที่กระทรวงการต่างประเทศเห็นควรเสนอขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ให้เป็นพิเศษ จากชั้นตราที่กำหนดไว้ในบัญชีนี้ ต้องเว้นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี และให้ขอพระราชทานเลื่อนอีก 1 ชั้นตรา จากที่เคยได้รับพระราชทานครั้งสุดท้าย	

บัญชี 21

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ คู่สมรสของคณบดี

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ประธานองคมนตรี	ป.ม.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ป.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ม.ว.ม.	
2.	องคมนตรี	ท.ช.	ป.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ป.ช.	

บัญชี 22

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ คู่สมรสรัฐมนตรี

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและ ระยะเวลาการเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1	นายกรัฐมนตรี	ท.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ม.ว.ม.	
2	รองนายกรัฐมนตรี	ท.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ป.ช. 3. ได้ ป.ช. แล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	
3	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวง หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ต.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ป.ช. 3. ได้ ป.ช. แล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	
4	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง หรือทบวง	ต.ม.	ป.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง ป.ม.	

บัญชี 23

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ คู่สมรสสมาชิกวุฒิสภา (บางตำแหน่ง)

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ประธานรัฐสภา	ท.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง บ.ช. 3. ได้ บ.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	
2.	ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือ ประธานวุฒิสภา	ท.ช.	ม.ว.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง บ.ช. 3. ได้ บ.ช. แล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์ ขอ ม.ว.ม.	
3.	รองประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานวุฒิสภา	ค.ม.	ป.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ค.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตรา ได้ทุกปี ตามลำดับถึง บ.ม.	

บัญชี 24

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ คุณสมรสคู่ดำรงตำแหน่ง24.1 คุณสมรสสมาชิกพรรค

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภา	บ.ม.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม.	

24.2 คุณสมรสข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรือ หัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า	ต.ม.	ป.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแต่ชั้น ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ตามลำดับถึง ป.ม.	
2.	รองปลัดกระทรวง รองปลัดทบวง หรือรองหัวหน้าส่วนราชการ ตามข้อ 1	จ.ม.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม.	
3.	อธิบดี หัวหน้าส่วนราชการ ที่มีฐานะเป็นกรม หรือเทียบเท่า	จ.ม.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม.	

24.3. คู่มือสักรายการทหารชั้นผู้ใหญ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	นายทหารยศพลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการเหล่าทัพ	ค.ม.	บ.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ค.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแค่นั้น ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ตามลำดับถึง บ.ม.	
2.	นายทหารยศพลเอก พลเรือเอก พลอากาศเอก ที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นการบังคับบัญชา ตามกฎหมาย	จ.ม.	ท.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแค่นั้น ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ขอ ท.ช.	
3.	นายทหารยศพลโท พลเรือโท พลอากาศโท ที่ดำรงตำแหน่งซึ่งมี ลักษณะเป็นการบังคับบัญชาตาม กฎหมาย	จ.ม.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม.	
4.	นายทหารยศพลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี ที่ดำรงตำแหน่ง เจ้ากรม	บ.ช.	ค.ช.	1. เริ่มต้นขอพระราชทาน บ.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ค.ช.	

24.4 คู่มือรื้อย้ายการตรวจชิ้นเนื้อ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	อธิบดีกรมตำรวจ	ค.ม.	ป.ม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มขอพระราชทาน ค.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแต่งตั้ง ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ตามลำดับถึง ป.ม. 	
2.	พลตำรวจเอก ที่ดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นการบังคับบัญชาตาม กฎหมาย	จ.ม.	ท.ช.	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแต่งตั้ง ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ขอ ท.ช. 	
3.	พลตำรวจโท ที่ดำรงตำแหน่งซึ่งมี ลักษณะเป็นการบังคับบัญชาตาม กฎหมาย	จ.ม.	ท.ม.	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 	

24.5 คู่มือรשאาราชการคูลาการ

ลาคับ	คานาง	ครื่องราชอสิยาภรณั		เงื่อนไขและระยเวลา การเลื้อนชันครา	หมายเพศ
		เร่มตันขอ	เลื้อนได้ถึง		
1.	ประธานศาลฎีกา	ท.ช.	ป.ช.	1. เร่มขอพระราชทาน ท.ช. 2. การขอพระราชทานเลื้อนชันครา ต้องเว่น 2 ปี ตามลาคับถึง ป.ช.	-ปลัดกระทรวง ยุติธรรมอาจขอ ในฐานะปลัดกระทรวง หรือชัน ของคูลาการก็ได้
2.	อธิบดีผู้พิพากษาคาลอุทธรณ์ รองประธานศาลฎีกา หรือ อธิบดีผู้พิพากษาคาลอุทธรณ์ ภาค	ค.ม.	ป.ม.	1. เร่มขอพระราชทาน ค.ม. 2. ขอพระราชทานเลื้อนชันคราได้ ปีเว่นปี ตามลาคับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานคั้งคั้งชัน ท.ม. ชันไป ต้องเว่น 2 ปี ตามลาคับถึง ป.ม.	
3.	อธิบดีผู้พิพากษาคาลชันตัน หรือรองอธิบดีผู้พิพากษา คาลอุทธรณ์ หรือรองอธิบดี ผู้พิพากษาคาลอุทธรณ์ภาค	จ.ม.	ท.ช.	1. เร่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื้อนชันคราได้ ปีเว่นปี ตามลาคับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานคั้งคั้งชัน ท.ม. ชันไป ต้องเว่น 2 ปี ขอ ท.ช.	
4.	อธิบดีผู้พิพากษากภาค รองอธิบดีผู้พิพากษากภาค หรือ รองอธิบดีผู้พิพากษาคาลชันตัน	จ.ม.	ท.ม.	1. เร่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื้อนชันคราได้ ปีเว่นปี ตามลาคับถึง ท.ม.	
5.	ผู้พิพากษาหัวหน้าคาลจังหวัด	บ.ช.	ค.ช.	1. เร่มขอพระราชทาน บ.ช. 2. ขอพระราชทานเลื้อนชันคราได้ ปีเว่นปี ตามลาคับถึง ค.ช.	

24.6 คุณสมบัติข้าราชการอัยการ

ลำดับ	ตำแหน่ง	เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ขอพระราชทาน		เงื่อนไขและระยะเวลา การเลื่อนชั้นตรา	หมายเหตุ
		เริ่มต้นขอ	เลื่อนได้ถึง		
1.	อัยการสูงสุด	ต.ม.	ป.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน ต.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม. 3. การขอพระราชทานตั้งแต่ชั้น ท.ม. ขึ้นไป ต้องเว้น 2 ปี ตามลำดับถึง ป.ม.	
2.	รองอัยการสูงสุด	จ.ม.	ท.ม.	1. เริ่มขอพระราชทาน จ.ม. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ท.ม.	
3.	อัยการพิเศษฝ่าย หรืออัยการพิเศษ ประจำเขต	บ.ช.	ค.ช.	1. เริ่มขอพระราชทาน บ.ช. 2. ขอพระราชทานเลื่อนชั้นตราได้ ปีเว้นปี ตามลำดับถึง ค.ช.	

ระเบียบ

การอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชน
เข้าฟังการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๖

ระเบียบ

การอนุญาตให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชน
เข้าฟังการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๑๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ และข้อ ๑๒๑ แห่งข้อบังคับ
การประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖ ประธาน
สภานิติบัญญัติแห่งชาติวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการอนุญาตให้ผู้แทน
หนังสือพิมพ์และประชาชนเข้าฟังการประชุมของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

หนังสือพิมพ์

ข้อ ๓ เจ้าของหรือบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเภทข่าว
สารการเมืองฉบับใดประสงค์จะให้บุคคลดังกล่าวในข้อ ๖ เป็น

ผู้แทนของตนเข้าฟังการประชุมของสภา ก็ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบต่อสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยระบุชื่อของผู้ซึ่งจะขอให้เข้าฟังการประชุม จำนวนไม่เกินห้าคนพร้อมด้วยรูปถ่ายขนาดกว้างประมาณสี่เซนติเมตร ยาวประมาณหกเซนติเมตร คนละ ๒ รูป และให้แสดงใบอนุญาตหรือหลักฐานอื่นเกี่ยวกับการได้รับอนุญาตให้ออกหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อ ๔ เมื่อเลขาธิการรัฐสภาได้รับคำขออนุญาตตามข้อ ๓ แล้ว ให้พิจารณาและออกบัตรอนุญาตให้ เว้นแต่เมื่อมีเหตุอันสมควรจะไม่อนุญาตก็ได้

ข้อ ๕ ภายใต้งบบังคับข้อ ๔ และข้อ ๕ (๓) บัตรอนุญาตให้ใช้ได้เพียงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่อนุญาต แต่จะขอต่ออายุก็ได้

ข้อ ๖ ผู้แทนหนังสือพิมพ์ซึ่งจะเข้าฟังการประชุมของสภาได้นั้น จะต้องเป็นบรรณาธิการหรือเจ้าหน้าที่ในกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ตามที่ปรากฏชื่อในคำขออนุญาต หากปรากฏว่า มีบุคคลอื่นนำไปใช้ เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจถอนบัตรอนุญาตนั้นเสียได้

ข้อ ๗ ในการประชุมสภาแต่ละครั้ง ผู้แทนหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะเข้าฟังการประชุมของสภาได้เพียงหนึ่งคน

ข้อ ๘ หนังสือพิมพ์ฉบับใดเลิกกิจการ ถูกปิดหรือถูกถอนการอนุญาตให้ออกหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดก็ตาม ให้ถือว่าบัตรอนุญาตที่ออกให้มันหมดอายุทันที

ข้อ ๙ ถ้าหนังสือพิมพ์ฉบับใดลงข้อความเกี่ยวกับการประชุมของสภาให้ผิดไปจากความเป็นจริง หรือลงข้อความที่ห้ามโฆษณาหรือห้ามได้มีมติของสภาให้เปิดเผย หรือลงข้อความใด ๆ อันเป็นการกล่าวร้าย เสียชื่อเสียงหรือดูหมิ่นสภา หรือสมาชิกสภาเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) เรียกเจ้าของหรือบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมาตักเตือน
- (๒) ยึดบัตรอนุญาตไว้ไม่เกินหนึ่งเดือน
- (๓) ถอนบัตรอนุญาต

หมวด ๒

ประชาชน

ข้อ ๑๐ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมของสภาได้นั้น โดยปกติจะต้องเป็นผู้มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

ข้อ ๑๑ ผู้ใดประสงค์จะเข้าฟังการประชุมของสภาครั้งใด ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบต่อสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และต้องมีสมาชิกสภาลงลายมือชื่อรับรองด้วย

คำขออนุญาตนั้น ต้องยื่นล่วงหน้าก่อนวันที่มีการประชุมสภาครั้งนั้น

เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจพิจารณาและออกบัตรอนุญาตให้ตามที่เห็นสมควร และบัตรอนุญาตนี้ให้ใช้ได้เฉพาะวันประชุมสภาตามที่ระบุไว้ในบัตรอนุญาต

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่สถาบันการศึกษาหรือคณะบุคคลที่ขอเข้าฟังการประชุมของสภาเพื่อประโยชน์เกี่ยวแก่การศึกษานั้น ให้เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจพิจารณาและอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๓ เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจพิจารณาและออกบัตรอนุญาตพิเศษโดยมีกำหนดเวลาหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ข้อ ๑๔ บัตรอนุญาตตามข้อ ๑๑ และข้อ ๑๓ เลขาธิการรัฐสภาจะสั่งถอนเสียเมื่อใดก็ได้

หมวด ๓

เปิดเตล็ด

ข้อ ๑๕ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมของสภาต้องแต่งกายให้สุภาพ รักษา มารยาทให้เรียบร้อย ลงลายมือชื่อในสมุดเข้าฟัง

การประชุมของสภาและต้องนั่งตามที่ซึ่งจัดไว้ ทั้งต้องปฏิบัติ
ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาด้วย

ห้ามมิให้ผู้เข้าฟังการประชุมของสภาแสดงกิริยาอาการเห็น
ด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือกล่าววาจาหรือส่งเสียงใด ๆ ในที่
ประชุมสภา

ข้อ ๑๖ คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเลขาธิการรัฐสภาตาม
ระเบียบนี้ ให้ถือเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๑๗ ประธานของที่ประชุมสภามีอำนาจสั่งให้ผู้เข้าฟัง
การประชุมของสภาออกไปจากห้องประชุม หรือไม่ให้ผู้เข้าฟัง
การประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

พลตรี ศ. สิริโยธิน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประกาศวุฒิสภา
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา
ฉบับลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๗

ประกาศวุฒิสภา
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ จึงให้ยกเลิกประกาศวุฒิสภาเรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ และวางหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติการศึกษาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป หรือ
- (๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยปฏิบัติหรือประสานงานกับสมาชิกวุฒิสภามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ
- (๓) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานกับสมาชิกวุฒิสภามาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ

- (๔) ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานกับสมาชิกวุฒิสภามาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือ
- (๕) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ) และเคยปฏิบัติหรือประสานงานกับสมาชิกวุฒิสภามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี

ข้อ ๒ ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ดังนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี
- (๓) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๔) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (๕) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

ข้อ ๓ ให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตาม

ข้อ ๑ และข้อ ๒ เป็นผู้ปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ในกรณีที่เสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นผู้ปฏิบัติงาน สมาชิกวุฒิสภาต้องให้คำรับรองว่าผู้นั้นเคยปฏิบัติหรือประสานงานกับสมาชิกวุฒิสภามาแล้วไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ให้สมาชิกวุฒิสภานำผู้ที่ตนเสนอชื่อตามข้อ ๓ มา รายงานตัวต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พร้อมใบเสนอชื่อ และให้ผู้ถูกเสนอชื่อยื่นใบรายงานตัวตามแบบที่กำหนดพร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตรประจำตัวประชาชนอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้ามีการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุลมาแสดงด้วย

(๒) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ

(๓) รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีดำ ขนาด ๓x๔ เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน จำนวน ๒ รูป

(๔) ใบรับรองแพทย์ ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือน

ข้อ ๕ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตรวจสอบคุณสมบัติจากหลักฐานตามข้อ ๔ ของผู้ถูกเสนอชื่อทุกราย เมื่อเห็นว่า

ถูกต้องสมบูรณ์ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ ก็ให้มีคำสั่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภา

ข้อ ๖ ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาจะได้รับค่าตอบแทนจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นรายเดือนในอัตราและกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ข้อ ๗ ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาพ้นจากหน้าที่ก่อนถึงวันสิ้นปีงบประมาณเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๔) ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ หรือข้อ ๒
- (๕) สมาชิกวุฒิสภาแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าไม่สมประสงค์จะให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและขอให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่
- (๖) สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาได้สิ้นสุดลงตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๘ การพ้นจากหน้าที่ไม่ว่าในกรณีใด ผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีการตั้งผู้ปฏิบัติงานให้สมาชิกวุฒิสภาเพิ่มขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๑๐ ให้ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นไป และให้เลขาธิการวุฒิสภาพฏิบัติการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๗

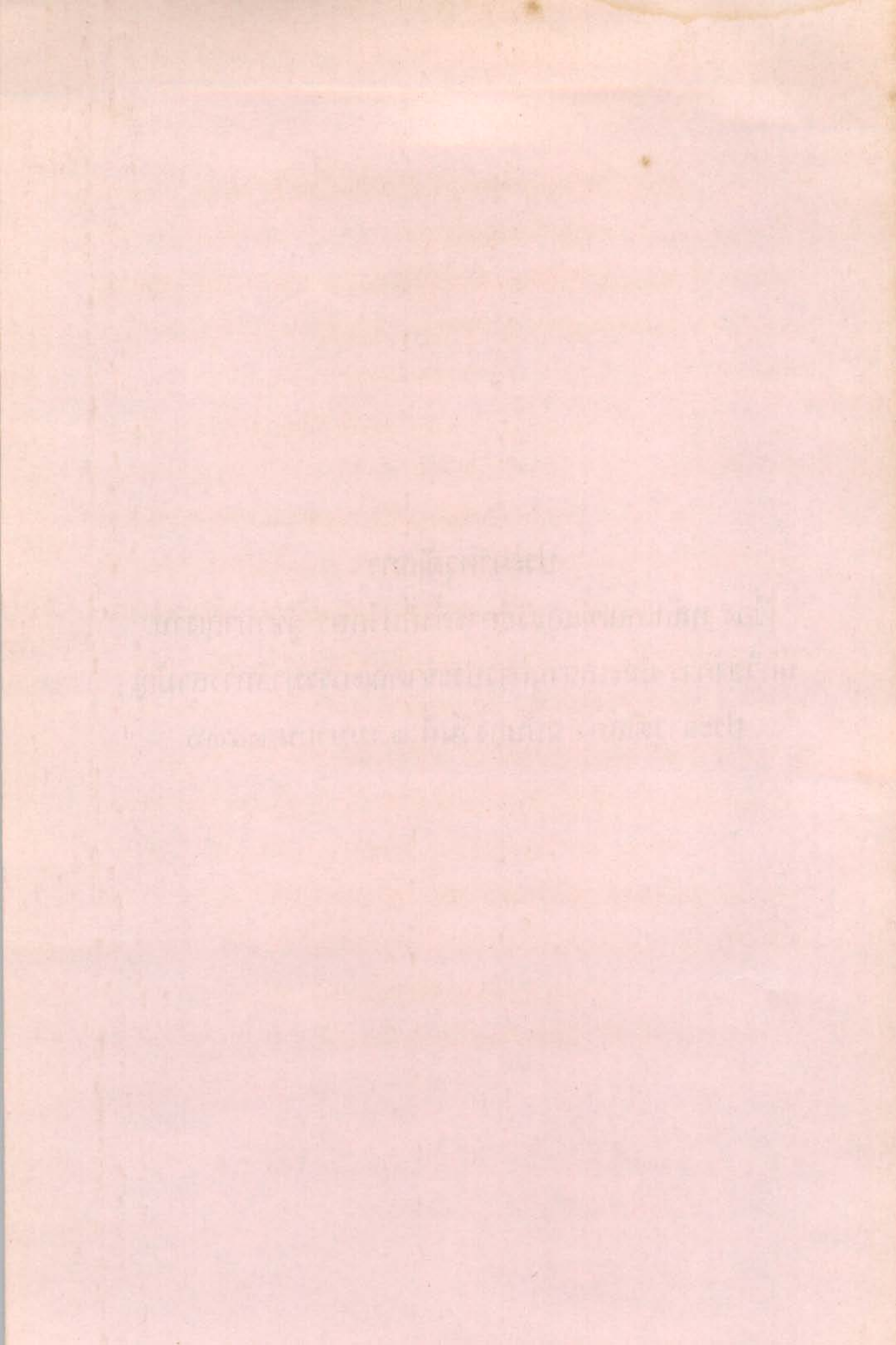
(ลงชื่อ) มีชัย ฤชุพันธุ์

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)
ประธานวุฒิสภา

ประกาศวุฒิสภา

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญงาน
นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญ
ประจำวุฒิสภา ฉบับลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๖

ประกาศวุฒิสภา

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญ
ประจำวุฒิสภา

โดยที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้อนุมัติงบประมาณเป็นเงินค่าตอบแทนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญ ประจำวุฒิสภา เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จึงวางหลักเกณฑ์และวิธีการตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการสามัญ ประจำวุฒิสภา ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ในประกาศนี้

"ที่ปรึกษา" หมายความว่า ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ

"ผู้ชำนาญการ" หมายความว่า ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ

"นักวิชาการ" หมายความว่า นักวิชาการประจำ
คณะกรรมการ

"เลขานุการ" หมายความว่า เลขานุการประจำ
คณะกรรมการ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะ
กรรมการสามัญประจำวุฒิสภา

"ประธานคณะกรรมการ" หมายความว่า
ประธานคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา

ข้อ ๒. ที่ปรึกษาผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ
ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ
- (๔) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิต
พั่นเพื่อนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๖) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๗) ไม่เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ

ข้อ ๓. ที่ปรึกษาและผู้ชำนาญการจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นมาพอสมควร หรือ

(๒) มีคุณสมบัติพิเศษ ตามที่คณะกรรมการ ประสงค์ตามลักษณะงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ และเคยศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้นเป็นอย่างดี

ข้อ ๔. นักวิชาการจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และเคยศึกษาวิชาที่เกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนั้น หรือ

- (๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเคยศึกษาวิจัย และมีผลงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่องานของคณะกรรมการ

ข้อ ๕. เลขานุการจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือ
 (๒) สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา และมีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านเลขานุการและธุรการ ของคณะกรรมการเป็นอย่างดี เช่น จัดบันทึกการประชุม สามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวบรวมจัดระบบเอกสารของทางราชการได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

ข้อ ๖. ที่ปรึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบในการแนะนำให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๗. ผู้อำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทางวิชาการที่เป็นกลางและเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการแต่ละคณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) ทำงานทางวิชาการที่อยู่ใต้นำหน้าของคณะกรรมการคณบดีนั้น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมอบหมาย เช่น จัดทำรายงาน ความเห็นสรุปประเด็น เป็นต้น
- (๒) ริเริ่ม เสนอแนะ และให้คำปรึกษาทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ใต้นำหน้าของคณะกรรมการคณบดีนั้น ๆ
- (๓) ประสานงานทางวิชาการและให้คำปรึกษาทางวิชาการกับคณะกรรมการคณบดีต่าง ๆ

นักวิชาการ และเลขานุการมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๘. ให้คณะกรรมการแต่ละคณะพิจารณาผู้มีความสมควรตามข้อ ๒ ประกอบกับข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ แล้วแต่กรณีเพื่อตั้งเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ และให้ประธานคณะกรรมการแจ้งรายชื่อบุคคลดังกล่าวตามแบบที่กำหนดต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

การเสนอบุคคลเพื่อตั้งเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการนั้น คณะกรรมการอาจจะตั้งตำแหน่งใด

ตำแหน่งหนึ่งหรือทุกตำแหน่งก็ได้โดยให้คำนี้ถึงคำตอบแทนของแต่ละตำแหน่งที่พึงได้รับตามข้อ ๑๑ ซึ่งเมื่อรวมคำตอบแทนแต่ละบุคคลที่คณะกรรมการเสนอตั้งแล้วต้องไม่เกินงบประมาณหมวดคำตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ในรายการคำตอบแทนที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ที่คณะกรรมการแต่ละคณะพึงได้รับสำหรับปีงบประมาณนั้น ๆ

ข้อ ๕. ให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ตามข้อ ๘. ยื่นใบรายงานตัวตามแบบที่กำหนดพร้อมด้วยหลักฐานต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

- (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้ามีการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุลให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุลมาแสดงด้วย
- (๒) หลักฐานแสดงคุณวุฒิและหรือประสบการณ์ตามข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕
- (๓) รูปถ่ายหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีดำ ขนาด ๓x๔ เซนติเมตร ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน จำนวน ๔ รูป
- (๔) ใบรับรองแพทย์ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือน

ในกรณีผู้ที่ถูกเสนอชื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ต้องมีหนังสือยินยอมจากส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ของผู้นั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐. ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตรวจสอบคุณสมบัติจากหลักฐาน ตามข้อ ๘ ของผู้ถูกเสนอชื่อทุกราย เมื่อเห็นว่าถูกต้องสมบูรณ์ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ ประกอบกับข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือข้อ ๕ แล้วแต่กรณี ก็ให้มีคำสั่งตั้งผู้นั้นเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ตามที่เสนอ และประกาศคำสั่งให้ทราบทั่วกัน

ข้อ ๑๑. ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนตามอัตราดังต่อไปนี้

- (ก) ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ซึ่งมีได้เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ
- (๑) ที่ปรึกษา เดือนละ ๘,๐๐๐.- บาท
  - (๒) ผู้ชำนาญการ เดือนละ ๘,๐๐๐.- บาท
  - (๓) นักวิชาการ เดือนละ ๕,๐๐๐.- บาท
  - (๔) เลขานุการ เดือนละ ๓,๐๐๐.- บาท

(ข) ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และ
เลขานุการ ซึ่งเป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ

(๑) ที่ปรึกษา เดือนละ ๖,๐๐๐.- บาท

(๒) ผู้อำนวยการ เดือนละ ๖,๐๐๐.- บาท

(๓) นักวิชาการ เดือนละ ๓,๗๕๐.- บาท

(๔) เลขานุการ เดือนละ ๒,๒๕๐.- บาท

ข้อ ๑๒. ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และเลขานุการ
พ้นจากหน้าที่ก่อนถึงวันสิ้นปีงบประมาณ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๔) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ หรือ ข้อ
๕ แล้วแต่กรณี

(๕) คณะกรรมการมีมติให้ออก

(๖) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม

ข้อ ๑๓. การพ้นจากหน้าที่ไม่ว่ากรณีใด ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และเลขานุการ ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่า
ตอบแทนหรือเงินอื่นใดจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ข้อ ๑๔. ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้
ให้ประธานวุฒิสภา เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๑๕. ให้เลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

(ลงชื่อ) มีชัย ฤชุพันธุ์

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานวุฒิสภา

ISBN

๙๗๕-๗๒๑๘-๑๗-๘

ปีที่พิมพ์

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

จำนวนหน้า

๑๘๓ หน้า

จำนวน

๕,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

ฝ่ายบริการทางกฎหมาย ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เลขที่ ๕ ถนนอุทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๒๕๕๑๕๗๘

พิมพ์ที่

ฝ่ายพิมพ์ กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๕ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๒๕๕๑๗๕๑

